

(O)synlig folkbildning

Studieförbundens synlighet i Stockholms läns
kommuner

Niklas Göransson, Studieförbundet NBV

Handledare: Johan Söderman, Göteborgs Universitet

Sammanfattning

Studieförbunden har som uppdrag och målsättning att ha verksamhet där alla ges möjlighet att delta och lära tillsammans med andra människor. För att människor ska kunna delta behöver de också känna till att det finns verksamhet som de kan delta i. I denna studie undersöks studieförbundens synlighet och tillgänglighet gentemot potentiella deltagare i Stockholms läns olika kommuner. I studien har tre undersökningar genomförts: en enkätundersökning, intervjuer med studieförbundsrepresentanter och en statistisk undersökning av deltagandet i kommuner under 2024.

Kommunen som enhet är viktig i studieförbundsvärlden både då kommunerna i sig ger bidrag och finansierar studieförbundens verksamhet, men också för att det är en parameter i det nationella systemet för bidrag till studieförbunden. I denna studie undersöks därför attityder till och kännedom om studieförbund i olika kommuner, samt hur och vilka deltagare studieförbunden når i Stockholms olika kommuner. Även studieförbundens egen bild av hur de syns och når ut till potentiella deltagare i Stockholm undersöks, för att ge en så heltäckande bild som möjligt av begreppet synlighet i relation till studieförbund.

Resultaten visar att det finns ett antal faktorer som gör att studieförbunden når befolkningen i vissa kommuner bättre än i andra. Bland annat nås befolkningen bättre i bidragsgivande kommuner, och andel av befolkningen som är högutbildade eller har utländsk bakgrund verkar påverka hur väl studieförbunden når ut. Studieförbunden nämner ett antal parametrar som är viktiga för att nå ut till befolkningen, bland annat historisk förankring, medlemsorganisationer och samverkan med kommuner. Likaså har tillfrågade personer i olika kommuner svarat på huruvida de ser mycket av och hur lätt det är att hitta studieförbunden i hemkommunen.

Studien ger en bild av hur studieförbundens synlighet i olika kommuner ser ut, och kan förhoppningsvis ligga som grund för fortsatt arbete kring folkbildningens synlighet och tillgänglighet i Stockholm och på andra platser i landet.

Innehåll

1 Inledning	3
1.1 Folkbildning för alla	3
1.2 Syfte	3
2 Bakgrund	4
2.1 Regeringens proposition <i>Allas kunskap – allas bildning</i>	4
2.2 ”Kommunparametern”	5
3 Tidigare forskning och teoretiskt ramverk	6
3.1 Deltagande i civilsamhället	6
3.2 Geografiska hinder till utbildning	7
3.3 Teoretiskt ramverk och begrepp	8
4 Metod och genomförande	9
4.1 Enkätundersökning	9
4.2 Intervjuer	10
4.3 Kommunstatistik och spatial analys.....	10
4.4 Avgränsningar	11
5 Resultat.....	11
5.1 Enkätundersökning	12
5.2 Intervjuer med representanter från studieförbunden	15
5.2.1 Hur når studieförbunden ut till kommuners befolkning? (Synlighet)	15
5.2.2 Finns studieförbunden tillgängliga i kommuner? (Lokal närvaro).....	16
5.2.3 Vilka hinder finns för potentiella deltagare? (Deltagande).....	17
5.2.4 Har studieförbunden som mål att ha verksamhet i alla kommuner? (Geografisk tillgänglighet).....	17
5.3 Statistisk undersökning	18
5.3.1 Resultat av studieförbundens gemensamma deltagarsiffror.....	18
5.3.2 Jämförelse olika studieförbund	23
6 Diskussion.....	31
6.1 Vilka deltagare i Stockholms läns kommuner når studieförbunden med sina verksamheter?	31
6.2 Hur synlig är studieförbundens verksamhet i olika kommuner?	33
6.3 Metoddiskussion.....	34
6.4 Framtida forskning	34
7 Referenser.....	36

1 Inledning

Här beskrivs varför synlighet är ett viktigt koncept för studieförbunden i Stockholms län, samt varför det är av intresse att studera deltagande i relation till allmän kännedom. Synlighet i denna studie definieras som studieförbundens egen förmåga att visa upp sig själva och sin verksamhet för potentiella deltagare. Detta kan ske bland annat genom marknadsföring eller fysisk närvaro i ett geografiskt område.

1.1 Folkbildning för alla

Studieförbunden är verksamma i alla Sveriges kommuner och samlar tillsammans över 600 000 deltagare i landet (SCB, 2025). Studieförbunden ska arbeta för att ”ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning”, och ska vara ”öppen gentemot alla delar av samhället” (Proposition 2013/14:172 s. 20). Frågan blir då om de 600 000 personer som deltog i studieförbundens verksamhet under 2024 är de enda som är intresserade av folkbildning, eller kan det vara så att studieförbunden inte når fram till alla som potentiellt skulle kunna vara intresserade? Syns studieförbunden tillräckligt mycket för att alla som skulle vilja vara delaktiga har möjlighet att vara det?

I denna studie undersöks hur synliga och närvarande studieförbunden är med verksamhet i Stockholms läns kommuner. Stockholms län är det län som har lägst andel deltagare i förhållande till befolkningsmängd i Sverige (3,9 %) (SCB, 2025). Eftersom folkbildning är fri och frivillig är återigen frågan om de 3,9 % av befolkningen är de enda som är intresserade av folkbildning i Stockholms län, eller om det kan finnas bakomliggande faktorer som gör att personer väljer att inte delta i folkbildningsverksamhet oavsett hur öppna och synliga studieförbunden är. Om studieförbunden inte når alla som potentiellt skulle kunna vara intresserade av att delta i verksamheten blir frågor om synlighet och allmän kännedom väldigt relevanta och intressanta. Likaså bör det vara av intresse för studieförbunden att bättre förstå varför man exempelvis når befolkningen i Södertälje i mycket högre grad än i Österåker, och vad som kan göras för att vara tillgängliga även för de som inte deltar i studieförbundens verksamhet idag.

Denna studie ämnar synliggöra var och för vilka studieförbundens verksamhet är tillgänglig idag, och potentiellt var det kan behöva göras extra insatser för att förbättra studieförbundens tillgänglighet och synlighet.

1.2 Syfte

Syftet med studien är att undersöka begreppen tillgänglighet och synlighet inom ramen för studieförbundens folkbildningsverksamhet. Målet är att belysa skillnader i olika geografiska områden för att på så sätt utreda vilka faktorer som påverkar studieförbundens tillgänglighet och synlighet för potentiella deltagare.

Studien utgår från följande frågor:

- Vilka deltagare i Stockholms läns kommuner når studieförbunden med sina verksamheter?
- Hur synlig är studieförbundens verksamhet i olika kommuner enligt kommunens invånare?
- Hur synlig är studieförbundens verksamhet i olika kommuner enligt studieförbundens representanter i Stockholms Länsbildningsförbund?

Med dessa frågor som ansats kan studien förankras i studieförbundens praktiska arbete, men kommer också kunna ge en överblick över hur befolkningen i olika kommuner uppmärksammar studieförbund och dess verksamhet. Detta i sin tur kan ligga som grund för strategier där studieförbunden arbetar för att nå fler deltagare.

2 Bakgrund

Beskrivning av den grundläggande problematiken som undersöks i denna studie, samt de regelverk som bestämmer studieförbundens uppgift och syfte. Vidare beskrivs hur kommunen är en viktig parameter i studieförbundens arbete, och en styrande faktor i de bidrag som finansierar studieförbunden.

2.1 Regeringens proposition *Allas kunskap – allas bildning*

I regeringens proposition *Allas kunskap – allas bildning* (Proposition 2013/14:172 s. 20) uttrycks att *”folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället”,* samt att folkbildningen bör *”vara öppen gentemot alla delar av samhället och verka för att nå grupper och individer som inte tidigare deltagit i folkbildningens verksamhet”.* Syftena med statens stöd till folkbildningen uttrycks bland annat vara att *”bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen”* (Folkbildningsrådet, 2022).

Det huvudsakliga innehållet i propositionen beskrivs bland annat med att *”i propositionen föreslås ett mål för folkbildningspolitiken. En ny, egen målformulering för den statliga folkbildningspolitiken förtydligar statens ambitioner med politiken och att folkbildningens målgrupp är bredare än målgruppen för vuxenutbildningen”* (Prop. 2013/14:172: 1).

Folkbildningens roll i samhället beskrivs bland annat med denna formulering: *”Folkbildningen kan traditionellt sägas ha tre funktioner; som folkrörelse som tillkommit i nära anslutning till olika medlemsorganisationer för att utveckla och sprida kunskap, som vuxenutbildare och som kulturbärare. Folkbildningen uppfattas också som ett sätt att motverka utanförskap bland de grupper som inte deltar i formella utbildningar och därigenom som ett sätt att försöka utjämna utbildningsklyftor i samhället”* (Prop.

2013/14:172: 26). Detta i kombination med att folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap visar på vikten av en öppenhet och tillgänglighet hos studieförbunden och att de inte bara verkar för de som har närmast till folkbildningen, socialt och kulturellt.

2.2 "Kommunparametern"

Från 2024 tillämpas ett nytt bidragssystem för hur medel betalas ut till studieförbunden. Systemet beskrivs vara utformat på ett sådant sätt att bidrag till studieförbund *"fördelas enligt ett kvalitetsbedömningssystem"* (Folkbildningsrådet, 2024). I det nya bidragssystemet värderas flera kvaliteter, och en *"huvudfråga för bedömningen"* är *"hur bidrar studieförbundets profil till hög kvalitet i folkbildningsverksamheten?"* (Folkbildningsrådet, u.å.A: 12). Studieförbundens profil förklaras med följande beskrivning:

"Med studieförbundets profil menas exempelvis vilket ideologiskt sammanhang det vill stödja, vilka målgrupper som är viktiga, vilka ämnesområden som prioriteras, hur arbetet bedrivs geografiskt och demografiskt eller en kombination av dessa eller andra faktorer. En profil kan vara sammansatt av flera delar, exempelvis etablerade verksamhetsområden eller arbetssätt" (Folkbildningsrådet, u.å.A: 7).

Denna beskrivning lägger vikt vid studieförbundens olika arbetssätt, och *"hur arbetet bedrivs geografiskt och demografiskt"* (Folkbildningsrådet, u.å.A: 7). Studieförbundens arbetssätt är av stor vikt även i denna studie för att synliggöra hur olika studieförbund definierar tillgänglighet. Det är också av intresse då det tydliggör olika typer av närvaro och synlighet. Vissa studieförbund har många lokaler utspridd över stora geografiska områden, och andra arbetar mer utifrån öppen verksamhet och *"kurser"* som marknadsförs brett för att nå nya deltagare. Vissa arbetar inriktat mot stora medlemsorganisationer med många medlemmar för att nå så många människor som möjligt, och andra har som mål att arbeta i öppna forum (som exempelvis bibliotek) för att befolkningen i ett särskilt område ska känna till och delta i studieförbundens verksamhet. Vissa jobbar med föreningar, andra med fria grupper. Vissa jobbar med nationella förbund, och andra med människor på individnivå.

En viktig aspekt av studieförbundens verksamhet är att studieförbundens verksamhet ska vara tillgänglig för alla, vilket innebär att studieförbunden behöver finnas i hela Sverige och vara tillgängliga överallt. I det nya bidragssystemet specificeras ett antal indikatorer som används för att bedöma studieförbundens verksamhet, bland annat *"indikator 1: bred folklig rörelse"*, som innefattar: *"andel av unika deltagare i studieförbundsverksamheten per folkbokföringskommun (andel av befolkning i kommunen som nås) och andel av den totala studieförbundsverksamheten per verksamhetskommun mätt på antalet unika deltagare i verksamheten"*. Tolkningen av denna indikator är: *"varje studieförbund behöver visa på sitt bidrag till det totala erbjudandet av folkbildning i hela*

landet, i relation till sin kapacitet. Indikatorn visar dels omfattningen av hur studieförbundet når medborgarna i olika kommuners, dels studieförbundets närvaro med verksamhet i den enskilda kommunen mätt på deltagarantalet i verksamheten". (Folkbildningsrådet, u.å.B: 5). Här förklaras tydligt att studieförbunden ska bidra till det totala erbjudandet av folkbildning i hela landet, samt att kommuner används som lägsta mätbara nivå för huruvida ett studieförbund är aktiv i en del av landet.

Kommuner blir särskilt viktiga eftersom en del av studieförbundens finansiering kommer från kommunbidrag. I Stockholms län finns 14 bidragsgivande kommuner (Ceesay, 2025), och bland annat Vallentuna kommun (u.å.) uttrycker att *"studieförbund med verksamhet för Vallentunabor kan ansöka om kommunalt bidrag som baseras på antalet studietimmar"*. Verksamhet i kommuner kan också påverka regionala bidrag, exempelvis i Kalmar län: *"de studieförbund som uppnår minst 150 studietimmar i samtliga av länets kommuner erhåller ett tilläggsstöd på 150 000 kronor"* (Region Kalmar län, u.å.). Kommunparametern är därmed central för studieförbundens verksamhet och finansiering, och används därmed som mätpunkt i den här studien.

3 Tidigare forskning och teoretiskt ramverk

Utöver de rapporter och undersökningar som utgivits av Statistiska Centralbyrån (SCB) och Folkbildningsrådet har en hel del forskning bedrivits kring studieförbund och folkbildning. Dock är det en relativt liten del av forskningen som genomför spatiala undersökningar och analyser av studieförbundens verksamhet och deltagande. Däremot finns det relativt mycket geografisk forskning om undervisning, och kanske mer specifikt forskning om utbildningens geografiska hinder. Likaså har också mycket forskning bedrivits kring deltagande i civilsamhället. En översikt över dessa två kategorier följer nedan.

3.1 Deltagande i civilsamhället

Forskning om deltagande sträcker sig över många olika delar av samhället, och ett för den här studien intressant forskningsområde är deltagande i civilsamhället. En del av studieförbundens verksamhet är aktiviteter som sker tillsammans med föreningar, grupper och organisationer, men denna del av verksamheten är inte alltid lika synlig som den del av studieförbundsverksamheten som är öppen verksamhet eller kursverksamhet. Den förenings- och gruppnära verksamheten är en viktig del av deltagande i folkbildning, och är också tätt kopplad till engagemang och deltagande i föreningsliv och civilsamhälle. Svedberg och von Essen (2015) skriver i rapporten *Mer engagemang? – folkbildningen i det svenska civilsamhället* att *"deltagande i en studiecirkel eller i en folkhögskolekurs stärker förutsättningarna att man också ska vara engagerad i ideellt arbete, och tvärtom. Med tanke på hur många människor som deltar så bidrar folkbildningen på så sätt till att skapa en stabil infrastruktur för engagemang, men också till att direkt understödja den*

anmärkningsvärda stabilitet som kännetecknar den svenska befolkningens engagemang i ideellt arbete. Detta engagemang bidrar till ett vitalt samhälle” (: 6). Likaså skriver Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF, 2018) att ”deltagande i det civila samhället är en av vägarna till inkludering och delaktighet i samhället och tillskrivs ofta rollen som demokratiskola” (: 3). Även i internationella sammanhang framhävs vikten av engagemang i civilsamhället: ”civil society engagement at the international level has increased over the years and has become a common practice in many international entities as a way to reach the groups directly affected by their decisions and policies. However, recent global calls for more meaningful and structured participation by civil society and individual citizens have highlighted that challenges remain in ensuring such participation is systematic, impactful, and inclusive” (OECD, 2025: 4).

Föreningslivet i Sverige har på senare år ställts inför en del utmaningar. Covid-19-pandemin bidrog till att 40 % av alla föreningar i Sverige tappade medlemmar under 2021 (MUCF, 2022), och många föreningar har också påverkats negativt av en sämre ekonomi och ett sämre ekonomiskt läge i Sverige (MUCF, 2024). I idrottsrörelsen och föreningsidrotten tycks en ökning av deltagandet ha skett (RF-SISU, 2025), men andelen unga som engagerar sig i föreningslivet tycks ha minskat kontinuerligt från 2009 (MUCF, u.å.).

3.2 Geografiska hinder till utbildning

Inom forskning kring geografiska hinder för utbildning uttrycks ofta att geografisk position är av vikt för tillgänglighet i utbildning (Brownie et al., 2023). Likaså framhävs ofta en klyfta mellan personer som bor i urbana och rurala miljöer gällande tillgång till utbildning, och att elever från rurala områden ofta har större utmaningar när det kommer till finansiering, social och geografisk isolering och begränsad tillgång till utbildningsmaterial (Corbett & Roberts, 2017, Brownie et al., 2023). I Norge, exempelvis, är skillnaden markant, där 7 av 10 i urbana kommuner (främst i närheten av Oslo) jämfört 4 av 10 i rurala kommuner väljer att läsa studieförberedande utbildningar över yrkesutbildningar, vilket är ett tecken på att tillgången till utbildning och variation på arbetsmarknaden utvecklas ojämnt (Zahl-Thanem, 2024).

På samma sätt som geografisk tillgänglighet försvårar deltagande i högre utbildning (Cullinan & Flannery, 2021), kan också geografisk tillgänglighet påverka tillgången till och deltagandet i folkbildning. Nedskärningar i studieförbundens finansiering har på många sätt påverkat studieförbundens verksamhet, bland annat med minskad personalstyrka, utflyttning från och nedstängning av verksamhetslokaler, och inte främst i storstadsområdena i och kring Stockholm, Göteborg och Malmö (se exempelvis Studieförbundens ”nedskärnings-kartan”). Studieförbundens replokaler har behövt stänga ner i Sala, Norrköping, Norrsunda, Ronneby, Svängsta, Gnesta, Burträsk, Nora och många fler, och studieförbundskontor har stängt i bland annat Älvsbyn, Trelleborg, Forshaga, Årjäng, Hässleholm, Borås och Boden (Studieförbunden, u.å.). En stor skillnad

mellan många av dessa platser och exempelvis Stockholm är att i Stockholm finns förutom studieförbund även många privata aktörer som hyr ut exempelvis replokaler (om än till ett mycket högre pris), vilket betyder att tillgången till replokaler inte är helt beroende av studieförbunden. Däremot kan skillnaden mellan tillgång till folkbildning i rurala och urbana miljöer även påverka Stockholms län. Avstånden från vissa ytterkommuner (exempelvis Nynäshamn, Norrtälje och Sigtuna) till Stockholms kommun är relativt stora, och mycket av studieförbundens verksamhet och kontor är centrerad till Stockholms kommun. När studieförbundens lokaler tvingas stänga försvinner lokal närvaro i många kommuner, vilket också påverkar studieförbundens möjlighet att vara synliga och tillgängliga. I studien kommer kommunernas olika avstånd till Stockholms kommun att jämföras.

3.3 Teoretiskt ramverk och begrepp

I denna studie tillämpas teorin om praktikarkitekturer (TPA), för att förstå och möjliggöra analys av begreppet *”tillgänglighet”* i folkbildning och mer specifikt studieförbundens verksamhet. Inom teorin om praktikarkitekturer är en *”praktik”* ett antal aktiviteter eller arrangemang som hänger ihop i tid och rum (Rönnerman, 2018). *”En praktik existerar inte i ett vacuum utan praktiken formas och formar på samma sätt andra praktiker. Praktiken är inte skild från världen utanför utan ingår i ett historiskt sammanhang och i en större utbildningspraktik som är politiskt styrd – både lokala, regionala och globala beslut påverkar skolans praktiker genom de villkor dessa skapar”* (ibid. :47). Teorin om praktikarkitekturer kan användas tillsammans med delaktighetsmodellen, där sex delaktighetsaspekter framhävs (tillgänglighet, tillhörighet, erkännande, autonomi, engagemang, samhandling) (SPSM, 2024).

Praktikarkitekturer tillämpas ofta inom praktikinära utbildningsforskning (Rönnerman, 2018), och delaktighetsmodellen används för att *”stödja elevers rätt till delaktighet i skolan”* (SPSM, 2024). Modellen och teorin har använts tillsammans av Brättorp och Reimer (2022), där *”teorin om praktikarkitekturer, TPA, används både som teoretisk ram för att studera tillgänglighet i praktiken men även som analysverktyg för att förstå och hitta utvecklingsbehov i undervisningspraktiken. Tillgänglighet studeras utifrån ett helhetsperspektiv där tillgängligt meningssammanhang, fysisk tillgänglighet och tillgängligt sociokommunikativt samspel samverkar”* (: 2).

Teorin och modellen behöver dock till viss del modifieras i denna studie om folkbildning, då folkbildningens två ledord *”fritt och frivilligt”* behöver inkluderas. För att en praktik ska kunna existera, och för att delaktighet ska kunna ske, krävs att det finns en kännedom om att man kan delta. Gällande studieförbundens tillgänglighet och personers möjlighet att delta i studieförbundens aktiviteter finns det ett potentiellt hinder i att kännedomen om vad studieförbunden gör, var de finns och hur man går tillväga för att delta.

Två av de mest centrala begreppen i denna studie är ”synlighet” och ”tillgänglighet”. Synlighet och studieförbund har diskuterats i flera olika sammanhang och under lång tid. I SOU 2004:51 (Vem får vara med? En belysning av folkbildningens relation till icke deltagarna) skrivs bland annat: *”studieförbunden måste också i betydligt större utsträckning än idag aktivt arbeta för att synas och verka där människor finns. Studieförbundens osynlighet måste brytas”* (:100). Även i rapporten *”varför minskar det? En studie om kommunernas generella anslag till studieförbunden”* kommenteras att *”nästan samtliga intervjuade tecknar en bild av studieförbunden som allt mer frånvarande och osynliga i kommunerna”* (Studieförbunden, 2018: 10). Stockholms länsbildningsförbund har också beskrivit vad kommunerna anser vara problem med studieförbunden på lokal nivå: *”Studieförbundens osynlighet – frånvaro. Så här säger kommunerna: • Minskad kursverksamhet – inga kurskataloger • Inga kontor – inga anställda • Osäkerhet om vad vår kommuns anslag går till • Bristande proaktivitet – dialog om kommunens utmaningar”* (SLB, 2019: 13). Problemen beskrivs både i studieförbundens förmåga att synas och visa upp sig själva och sin verksamhet för potentiella deltagare och bidragsgivare eller andra finansiärer, och det är också så synlighet som begrepp används i denna studie. Tillgänglighet används i denna studie för att beskriva hur lätt det är för potentiella deltagare att hitta och delta i studieförbundens verksamhet.

4 Metod och genomförande

I denna del presenteras studiens tre olika undersökningar, och hur studien har avgränsats. De tre undersökningarna som genomförts är en enkätundersökning, intervjuer med representanter från olika studieförbund samt analys av deltagarstatistik i jämförelse med andra befolkningsparametrar i Stockholms läns kommuner. Studien har avgränsats geografiskt till Stockholms län, och verksamhetsmässigt till studieförbundens folkbildningsverksamhet (sådant som går att rapportera till Folkbildningsrådet och som är bidragsgrundande).

4.1 Enkätundersökning

En enkätundersökning har genomförts i tre olika kommuner med snarlik befolkningsmängd för att undersöka personers kännedom om studieförbund och deras verksamhet. För att få inblick i vad befolkningen känner till om studieförbund och om befolkningen har deltagit har en enkät lämnats ut slumpmässigt till personer på gatan. Frågorna har varit uppdelade i två frågor med svarsalternativ och tre öppna frågor. De utvalda kommunerna (Österåker, Tyresö och Upplands Väsby) är snarlika i folkmängd, och alla kommuner är bidragsgivare.

Målet med undersökningen är att synliggöra hur många som känner till studieförbund, och hur många som deltar/har deltagit i studieförbundens verksamhet. I undersökningen

får respondenterna också möjlighet att själva yttra sig kring folkbildning och studieförbund, samt uttrycka vad de skulle behöva för att kunna delta om det är något de skulle vara intresserade av.

4.2 Intervjuer

Intervjuer med representanter från ett antal studieförbund har i denna studie intervjuats. Intervjuerna har varit semistrukturerade och pågått mellan 30 och 45 minuter. Frågorna som ställts till de olika representanterna är:

- Var och varför är studieförbunden störst?
- Vilka nollkommuner har studieförbunden och varför?
- Strävar studieförbunden efter att finnas i alla kommuner i Stockholms län?
- Var har studieförbunden fysisk närvaro?
- Hur når studieförbunden ut till de boende i olika kommuner?
- Borde alla studieförbund finnas i alla kommuner i länet?
- Hur hjälper öppna/allmänna kurser eller arrangemang med studieförbundens tillgänglighet och synlighet?
- Är studieförbundets egen verksamhet tillgänglig för alla? Är studieförbundens gemensamma verksamhet tillgänglig för alla?

För att få en bild av vad studieförbunden själva anser vara viktiga faktorer och aspekter av att vara synliga och tillgängliga för alla har intervjufrågningar skickats ut till samtliga studieförbund som är verksamma i Stockholms län. Av de åtta studieförbund som är aktiva har fyra studieförbund valt att delta i studien. Studieförbunden som valde att delta i intervjun är Arbetarnas Bildningsförbund, Folkuniversitetet, Studieförbundet Vuxenskolan, Studieförbundet och Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet.

Svaren presenteras utifrån frågeställningen som tidigare beskrivits i avsnitt 1.2 Syfte, och kan dessutom kopplas samman med enkätundersökningen i de fall de tre utvalda kommunerna (Upplands Väsby, Österåker och Tyresö) nämns av studieförbundens representanter. Målet med intervjuerna är att undersöka studieförbundens egna åsikter kring synlighet och närvaro i Stockholms kommuner, och ge studieförbunden en möjlighet att själva beskriva situationen kring deras egen och studieförbundens gemensamma synlighet för potentiella deltagare.

4.3 Kommunstatistik och spatial analys

Statistik över hur många personer varje studieförbund når i varje kommun i Stockholms län har använts för att undersöka hur relationen till befolkningsmängden i kommuner korrelerar. För att kunna undersöka vilka yttre faktorer som påverkar deltagande i studieförbundens verksamhet görs i denna studie ett antagande att studieförbunden (utan yttre faktorer) bör nå kommuner enbart utifrån hur många som bor i kommunen – det vill säga de når flest i den kommun där det bor flest, når näst flest i den kommun där

det bor näst flest och så vidare. Om det finns avvikelser från denna rangordning finns det möjlighet att undersöka dessa avvikelser och jämföra med andra faktorer i kommunerna – såsom utbildningsgrad, befolkningstäthet, andel utrikesfödda och liknande aspekter som kan vara påverkande. Utifrån detta bör det gå att fastställa om det finns några samband mellan hur många personer som studieförbunden når och yttre faktorer som potentiellt kan vara påverkande.

Mängden yttre faktorer som potentiellt kan påverka hur många personer ett studieförbund når i en särskild kommun är många. Hade alla dessa faktorer undersökts hade studiens tids- och storleksmässiga avgränsningar inte varit rimliga. Ett urval faktorer har undersökts, för att se om metoden är användbar i sammanhanget och om större studier med en snarlik metod kan genomföras framöver.

4.4 Avgränsningar

Studien kommer avgränsas till kommuner i Stockholms län, för att passa inom tidsramen för projektet. Studieförbundens arbete ser rimligtvis väldigt olika ut i olika delar av landet, och därför behöver inte studiens resultat vara överförbara till andra län. Faktorer som geografisk storlek, befolkningstäthet och centralorter kan mycket väl göra att arbetssätt som passar för Stockholms län inte nödvändigtvis passar andra. En rikstäckande studie hade därför kunnat ge ytterligare insikter, och studien kan därför kompletteras med likartade studier genomförda i andra geografiska områden. Stockholms län innefattar 26 kommuner av olika karaktär med olika geografiska och socioekonomiska faktorer vilket gör området till en bra utgångspunkt för studien.

Vissa studieförbund har verksamhet som inte nödvändigtvis faller under paraplybegreppet folkbildning. Exempelvis är Studieförbundet Medborgarskolan huvudman för åtta förskolor, tre grundskolor och tre gymnasier (Medborgarskolan, u.å.), och Folkuniversitetet driver sex gymnasieskolor (Folkuniversitetet, u.å.). Denna verksamhet anses i denna studie inte bidra till studieförbundens tillgänglighet, då det inte nödvändigtvis tillgängliggör folkbildning, men det kan bidra till studieförbundens synlighet. All verksamhet som studieförbunden bedriver som inte är folkbildning utesluts ur denna studie.

5 Resultat

Nedan följer en presentation av resultaten i de tre skilda undersökningarna som gjorts i denna studie. Dessa tre undersökningar presenteras separat, och kommer diskuteras i relation till varandra under nästkommande sektion (Diskussion). Först presenteras enkätundersökningen, därefter presenteras intervjuer och sist presenteras den statistiska undersökningen.

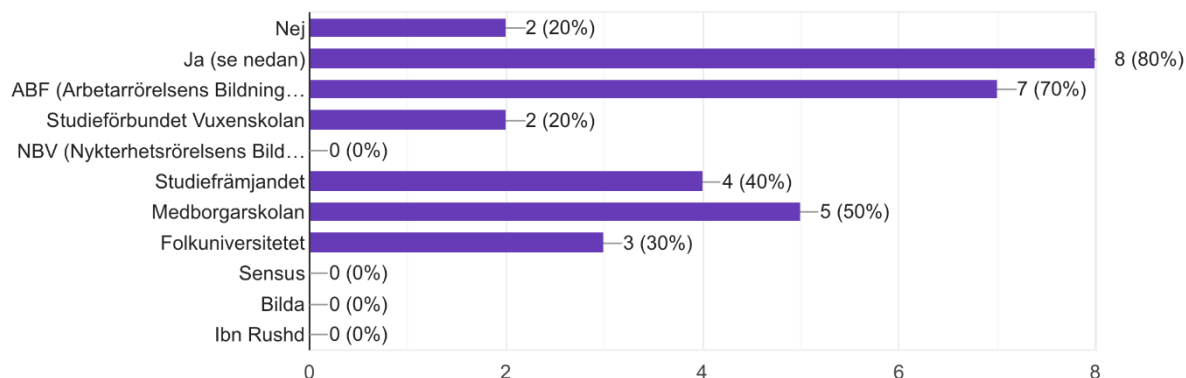
5.1 Enkätundersökning

En enkätundersökning har genomförts i tre kommuner med snarlik befolkningensmängd (Österåker, Upplands Väsby och Tyresö). Nedan följer respondenternas svar på frågorna med svarsalternativ:

Tabell 1 Svar enkätundersökning Österåkers kommun.

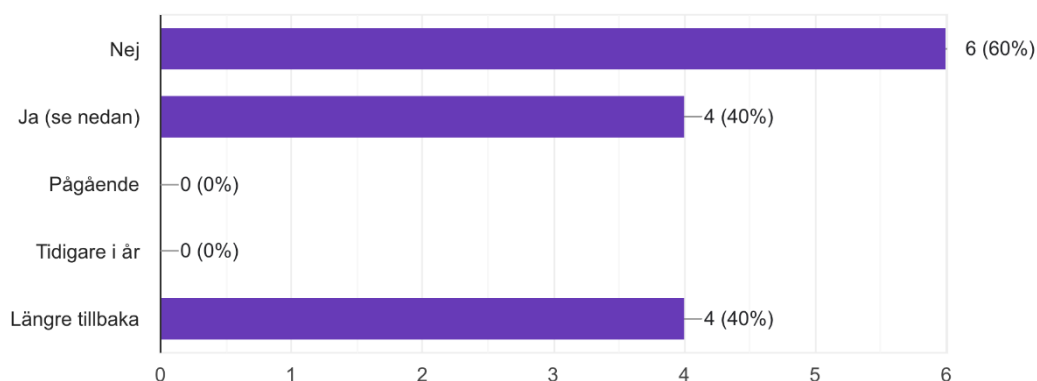
Känner du till några studieförbund? Om ja, vilka?

10 responses

Har du deltagit i studieförbundens aktiviteter? Om ja, när?

10 responses

Respondenterna (10 personer) känner i stor utsträckning till studieförbund, men det är många studieförbund som inte nämns när olika studieförbund efterfrågas. De flesta (7 personer) känner till ABF, och hälften av de tillfrågade känner till Medborgarskolan. Ingen känner till NBV, Sensus, Bilda eller Ibn Rushd. Ingen av de tillfrågade deltar i verksamhet då undersökningen genomförs, inte heller har de deltagit i verksamhet tidigare under år 2024. Mer än hälften av de tillfrågade känner inte till att de någon gång har deltagit i studieförbundens verksamhet.

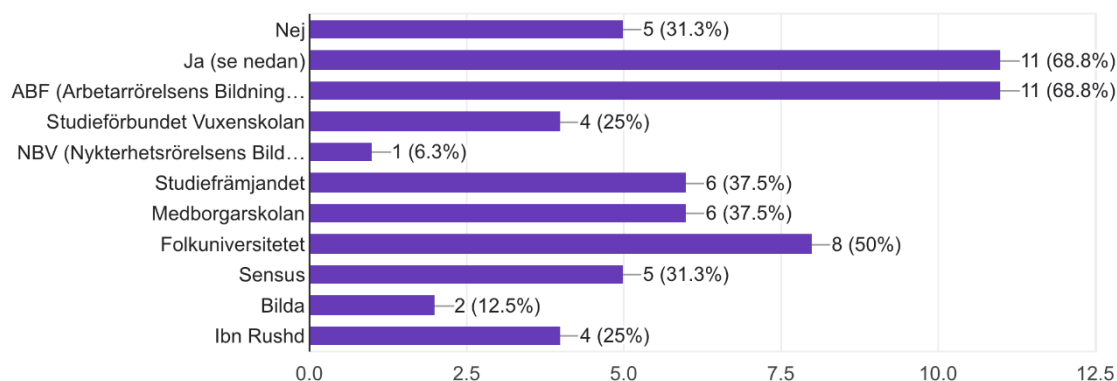
Respondenterna i Österåkers kommun är generellt positiva till folkbildning och studieförbund, men tycker inte man ser tillräckligt av det i kommunen. En person kommenterade bland annat att det är *”bra att de finns men man måste veta var man ska leta här i Österåker”*, och en annan menar att det är *”jätteviktigt att det finns, för personer*

som ska lära sig svenska, andra som vill lära sig andra språk och fritidsaktiviteter generellt”. Andra har kommenterat att studieförbunden inte finns i kommunen, att de inte vet vart de ska vända sig och att studieförbunden skulle kunna göra bättre reklam. En person sade också att studieförbunden inte syns i kommunen, ”men om jag hade velat så hade jag letat rätt på dem”.

Tabell 2 Svar enkätundersökning Tyresö kommun.

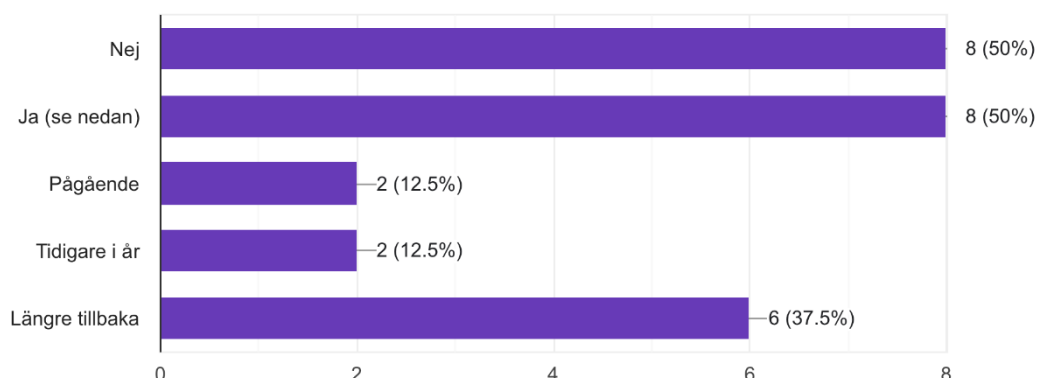
Känner du till några studieförbund? Om ja, vilka?

16 responses

Har du deltagit i studieförbundens aktiviteter? Om ja, när?

16 responses

I Tyresö kommun känner majoriteten av de tillfrågade till studieförbund (knappt 70 %), och alla som känner till studieförbund känner också till ABF. Alla studieförbund nämns i alla fall av en av de tillfrågade. Hälften av de tillfrågade har någon gång deltagit i studieförbundens verksamhet, och två personer har pågående verksamhet hos något studieförbund. De flesta av de tillfrågade som någon gång deltagit i verksamhet gjorde det under 2023 eller tidigare.

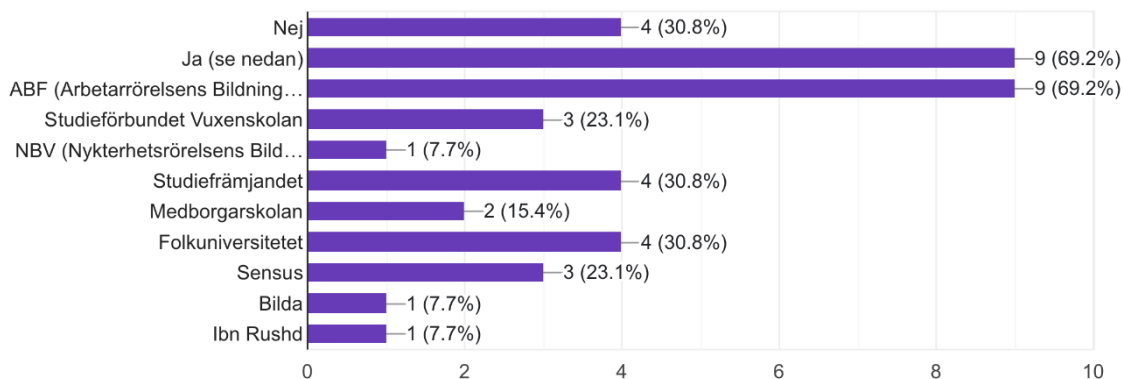
I Tyresö anser respondenterna att de ser ganska mycket av studieförbunden, men då huvudsakligen ABF. Kommentarer innefattar bland annat: ”Har sett ABF men inte så mycket annat”, ”Ja framförallt ABF” och ”Ja, ABF samarbetar vi med på biblioteket”. De har också högt förtroende för studieförbundens tillgänglighet, där majoriteten av de tillfrågade svarade ja på frågan om de tror att studieförbundens verksamhet är tillgänglig för alla i kommunen. De flesta är också positiva till folkbildning och studieförbund, och

en person kommenterar bland annat att *”det är bra att de finns, de behöver mer finansiering”*.

Tabell 3 Svar enkätundersökning Upplands Väsby kommun

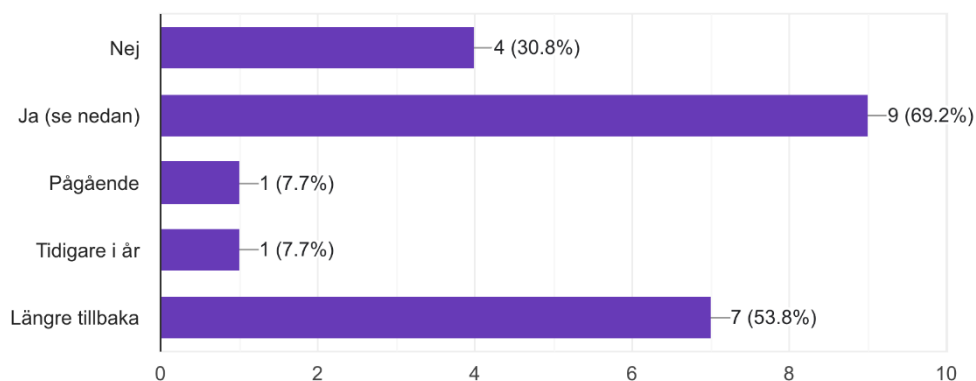
Känner du till några studieförbund? Om ja, vilka?

13 responses

Har du deltagit i studieförbundens aktiviteter? Om ja, när?

13 responses

Även i Upplands Väsby kommun känner de flesta tillfrågade till studieförbund (69 %). Alla tillfrågade som känner till studieförbund känner också till ABF, följt av Folkuniversitetet och Studiefrämjandet (31 %). Majoriteten av de tillfrågade har också någon gång deltagit i studieförbundens verksamhet (69 %), men bara en av de tillfrågade var aktiv i pågående verksamhet när enkätundersökningen genomfördes.

Många respondenter anser att man inte ser tillräckligt av studieförbunden i kommunen, och menar att det var lättare att se vilket utbud som fanns när man fick en katalog i brevlådan. Några nämner att de ser ABF i kommunen, och andra säger att de kommit i kontakt med studieförbund på andra platser. Flera respondenter menar också att studieförbundens tillgänglighet hade ökat om de hade syns mer, och svarat bland annat *”hur kan man delta om man inte ser dem”*, *”kan inte säga var lokaler finns”* och *”om det kostar är det inte tillgängligt för alla”*. Generellt är dock respondenterna positiva till studieförbund och folkbildning, och några svar innefattar: *”staten skulle satsa mer*

pengar, det behövs för integration”, ”satsa mer på aktiviteter för äldre, det finns många ensamma” och ”jag hoppas det finns mer, jag hade velat vara delaktig”.

5.2 Intervjuer med representanter från studieförbunden

	ABF	SV	FU	NBV	Sfr
Hur når studieförbunden ut till kommuners befolkning? (Synlighet)	Historisk förankring, medlemsorganisationer, lokalkontor	Lokal närvaro, nära samverkan med kommun	Digital närvaro, kursverksamhet	Samverkansparter	Personkoppling personal, nära samverkan med kommun
Finns studieförbunden tillgängliga i kommuner (Lokal närvaro)	Lokalkontor/ verksamhetslokaler i de flesta kommuner	Stockholm och Stockholms län (Haninge)	Centraliserat, låg kommunal närvaro	Centraliserat, kontor i centrala Stockholm	Musikhus i Stockholm, Solna. Kontor i Stockholm, Nacka. Verksamhetslokaler i andra kommuner
Vilka hinder finns för potentiella deltagare? (Deltagande)	Värdegrund, särskilda behov (teckentolk och liknande)	Kännedom, synlighet	Avgifter, geografiska hinder, utbildningsnivå, synlighet	Särart, svårt att nå ut i utsatta områden	Fysiska hinder (ej anpassade lokaler), behov av tolk och liknande
Har studieförbunden som mål att ha verksamhet i alla kommuner (Geografisk tillgänglighet)	Ja	Ja	Nej, men fler	Nej, men fler	Ja

5.2.1 Hur når studieförbunden ut till kommuners befolkning? (Synlighet)

Studieförbundens representanter uttrycker olika anledningar till och sätt att nå ut till befolkningen i Stockholms läns kommuner. **ABF (Arbetarnas Bildningsförbund)** menar att det till viss del handlar om en historisk koppling, ”att man sedan många år, kanske uppemot 50 år har en tradition av att verka i kommunen, exempelvis Södertälje, Tyresö och Huddinge”. Likaså menar **SV (Studieförbundet Vuxenskolan)** att anledningen till att de inte har någon verksamhet i vissa kommuner är att det saknas ”naturlig historia av att vara i Upplands-Bro”. Även **Sfr (Studiefrämjandet)** påpekar att ”har vi inte medlemsorganisationer som har verksamhet där så är det lite svårt att söka föreningar som vi inte har en naturlig koppling till”. Även **ABF** poängterar vikten av medlemsorganisationer: ”jag tror att ABF:s styrka många gånger handlar om att vi har många och tunga medlemsorganisationer. Det kan handla om PRO, eller fackföreningsrörelsen som engagerar många människor [...] vi har ju sedan 1912 haft rätt tunga medlemsorganisationer, och kanske också medlemsorganisationer som samlar en

väldig variation av medlemmar". **NBV (Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet)** framhäver även vikten av andra föreningar och organisationer och menar att man når ut till kommuners befolkning *"nästan uteslutande genom samverkanspartners pågående verksamhet"*. **FU (Folkuniversitetet)** lägger stor vikt vid digital närvaro för att nå ut till befolkningen och menar att *"folk letar efter ett utbud av kurser och utbildningar och då hittar de Folkuniversitetet"*.

SV påpekar också vikten av lokal närvaro i och samverkan med de kommuner de når ut bäst i, exempelvis Haninge. *"Vi har vårt säte i Handen [Haninge kommun], det är där vi har huvudkontoret. Vi har en stor IOP [idéburet offentligt partnerskap] ihop med Haninge kommun som gäller ungdomsverksamhet både på fritidsgårdar och i egna lokaler"*. **ABF** menar också att lokal närvaro är av vikt och att de *"varit väldigt noga med att ha kvar sina lokala kontor [...] jag tror att det i många orter har en väldigt stor betydelse att man kan gå till sitt studieförbund. Man behöver inte ringa ett växelnnummer och hamna i storstan"*. Även **Sfr** framhäver lokal närvaro och personligt engagemang från anställda: *"i Solna är anledningen att vi har ett musikhus i Solna (Studio 32) som har en väldigt engagerad föreståndare. Det är många som vill spela och få hjälp av honom"*. **Sfr** menar också att nära samverkan med kommunen i sig ger bra stöd åt verksamhet: *"vi fick en inbjudan från Vallentuna kommun [...] det var tre personer från oss som svarade på samma mejl och som började dra i olika trådar, så plötsligt hade vi massa verksamhetsutvecklare inkopplade på att börja jobba i Vallentuna"*.

5.2.2 Finns studieförbunden tillgängliga i kommuner? (Lokal närvaro)

ABF har som enda studieförbund fysisk närvaro i nästan alla kommuner i Stockholms län: *"I Huddinge har vi fyra eller fem, men där kan vi använda begreppet mötesplatser. Den enda kommunen där det inte finns mötesplats eller lokalkontor är i Salem"*. **SV** har två olika avdelningar i Stockholm (Stockholms län med kontor i Haninge kommun och Stockholm med kontor i Stockholms kommun). Det finns också *"verksamhetslokal i Handen [Haninge kommun], verksamhetslokal i Huddinge, både teater och dans, och vi har verksamhetslokaler i Danderyd"*.

Sfr har kontor i Nacka och Stockholms kommun, men också bland annat musikhus i Solna, och flera andra verksamhetslokaler i Stockholms kommun. **FU** har kontor centralt i Stockholms kommun, men också *"lokaler i Södertälje, Solna, Upplands Väsby, Järfälla – kurslokal i konst, och Gustavsberg [Värmdö kommun]. Det klart att i en annan stad, i en mindre stad med ett annat läge kan det spela ganska stor roll, men jag är inte så säker på att det har så stor betydelse"*. **NBV** har också kontor i centrala Stockholm, men även viss närvaro i medlemsorganisationers hus i till exempel Älvsjö (Stockholms kommun) och Södertälje.

5.2.3 Vilka hinder finns för potentiella deltagare? (Deltagande)

Studieförbunden har olika åsikter om vad som kan vara potentiella hinder för deltagande i deras/alla studieförbunds verksamhet. **ABF** menar att *"ibland för att [vissa potentiella deltagare] har åsikter som inte alls överensstämmer med våra värderingar"*, men även att **ABF** inte har lokal närvaro eller ett innehåll som intresserar alla i kommunen: *"som i Salem, för att vi inte finns där, och ibland kan tillgängligheten brista för att vi inte är intressanta för den som eventuellt skulle kunna tänka sig att delta, vi har inte rätt utbud"*. Även **SV** nämner lokal närvaro och synlighet som potentiella hinder för deltagande. *"Folk känner ju inte till oss idag så som man gjorde en gång i tiden, för att vi inte syns"*.

FU nämner bland annat att *"vi är sämre på att nå personer med lägre utbildningsbakgrund [...] det är ett problem som alla studieförbund har"*. Även *"deltagaravgifter kan vara exkluderande"*, men *"det största hindret mot tillgänglighet är kunskap och kännedom om vad studieförbund är, och att man då inte finns lokalt representerat"*. **Sfr** diskuterar främst fysiska hinder och kostnader för anpassning i lokaler och verksamhet: *"vi har ju vissa problem inbyggda, till exempel kostnad för att anlita tolk, dövtolkar, det är ju mycket sådant som är ett stort hinder för alla studieförbund"*. Likaså nämns särarten som en svårighet, **Sfr** har blivit *"ganska bra på distansverksamheter, men då har vi istället problemet med vår profil med natur och miljö, att det är mycket som sker utomhus. Då funkar inte distansen på samma sätt"*.

Även **NBV** nämner särart som ett potentiellt hinder: *"jag tror att NBV har den skarpaste särarten som jag tror gör att en viss del av befolkningen väljer bort oss, bara på grund av vårt namn"*. Likaså finns det svårigheter för deltagande i vissa områden, och att *"det finns utanförskapsområden där det är brist på mycket, inklusive folkbildning"*.

5.2.4 Har studieförbunden som mål att ha verksamhet i alla kommuner? (Geografisk tillgänglighet)

ABF, **SV** och **Sfr** har alla ett uttalat mål att ha verksamhet i samtliga kommuner i länet. *"För SV nationellt finns det ett symbolvärde i att ha verksamhet i alla kommuner"*. **Sfr** menar dock att *"det är ju svårt när vi nu omorganiseras och säger upp personal och säger upp lokaler att riktigt tro på att vi kommer finnas i alla kommuner, men målet kvarstår"*.

NBV och **FU** har som mål att öka sin kommunala närvaro, men inte nödvändigtvis att ha verksamhet i alla kommuner. **FU** menar att *"vi har bestämt oss för att öka vår kommunala närvaro i landet, vi kommer aldrig vara i alla kommuner i landet men vi kommer öka ganska mycket"*.

5.3 Statistisk undersökning

5.3.1 Resultat av studieförbundens gemensamma deltagarsiffror

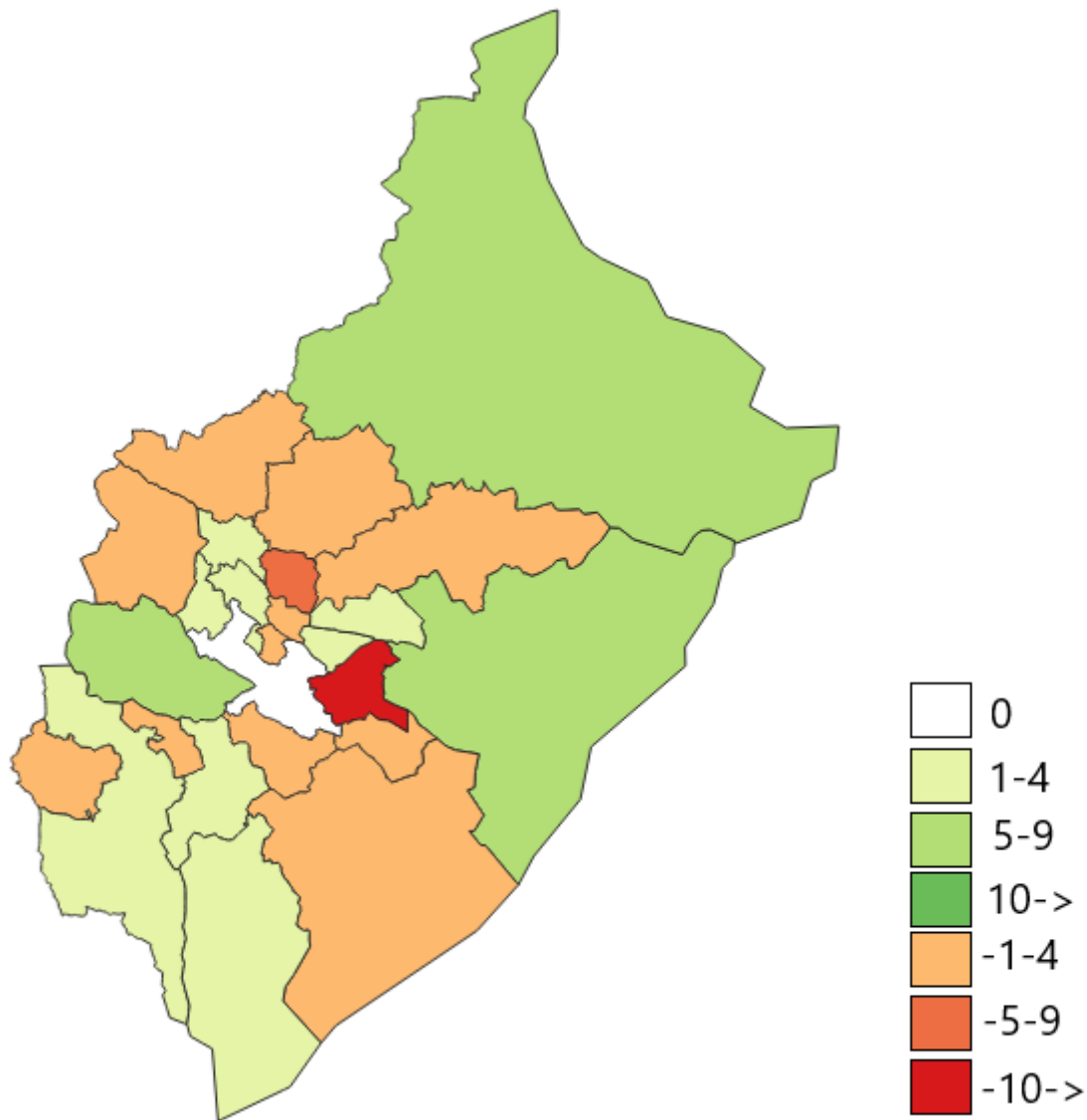
En statistisk undersökning bestående av rapporterad studieförbundsverksamhet och deltagares folkbokföringsadress under 2023 har genomförts för att analysera kommunala skillnader i deltagande hos de olika studieförbunden, samt hur studieförbundens deltagande står i förhållande till kommunernas olika folkmängd. Kommunerna har rangordnats utifrån folkmängd och antal unika deltagare mellan 1 och 26 enligt tabellen nedan:

Tabell 4 Kommuner rangordnade utifrån folkmängd och unika deltagare. Avvikelse är position på listan över unika deltagare i förhållande till positionen på listan över folkmängd

	Folkmängd	Unika deltagare	Avvikelse
1	Stockholm	Stockholm	0
2	Huddinge	Södertälje	2
3	Nacka	Huddinge	-1
4	Södertälje	Botkyrka	2
5	Haninge	Norrtälje	6
6	Botkyrka	Järfälla	1
7	Järfälla	Sollentuna	2
8	Solna	Haninge	-3
9	Sollentuna	Solna	-1
10	Täby	Sundbyberg	2
11	Norrtälje	Värmdö	7
12	Sundbyberg	Upplands Väsby	2
13	Sigtuna	Nacka	-10
14	Upplands Väsby	Lidingö	2
15	Österåker	Täby	-5
16	Tyresö	Ekerö	7
17	Lidingö	Sigtuna	-4
18	Värmdö	Nynäshamn	4
19	Vallentuna	Österåker	-4
20	Upplands-Bro	Tyresö	-4
21	Danderyd	Upplands-Bro	-1
22	Nynäshamn	Vallentuna	-3
23	Ekerö	Danderyd	-2
24	Salem	Vaxholm	2
25	Nykvarn	Salem	-1
26	Vaxholm	Nykvarn	-1

Med avvikelse menas skillnaden mellan kommunens position utifrån folkmängd jämfört med positionen utifrån antal unika deltagare. Avvikelsen kan också placeras ut i en

kartbild (se nedan). Den enda kommun som inte har en avvikelse är Stockholm, och de som har störst avvikelse är Nacka (negativ), Ekerö och Värmdö (positiva).

Figur 1 Karta över kommuners avvikelser i antal unika deltagare i förhållande till folkmängd

Utifrån denna rangordning kan därefter olika faktorer undersökas för att se om det finns något samband mellan avvikelser i unika deltagare och de undersökta faktorerna. Faktorerna som undersökts är:

1. Andel av befolkningen med utländsk bakgrund
2. Andel högutbildade
3. Ungefärligt avstånd till Stockholm City
4. Befolkningstäthet
5. Bidragsgivande kommun
6. Störst politiskt parti

Resultaten visar att det finns ett potentiellt samband mellan ett högt antal unika deltagare i förhållande till total befolkningsmängd och antingen en hög eller låg andel befolkning med utländsk bakgrund (se tabell nedan). De som har högst antal deltagare i relation till total befolkningsmängd är också de som har lägst andel av befolkningen med utländsk bakgrund, medan majoriteten av de som har hög andel av befolkningen med utländsk bakgrund också har en positiv avvikelse i förhållande till befolkningsmängd, om än inte lika stor. De kommuner med störst negativ avvikelse (Nacka och Täby) är positionerade närmare mitten av tabellen.

Tabell 5 Kommuner ordnade från högst till lägst andel av befolkningen med utländsk bakgrund. Siffran i parentes är avvikelse, grön markering är positiv avvikelse, röd är negativ avvikelse och vit är ingen avvikelse.

Andel av befolkningen med utländsk bakgrund

1	Botkyrka (2)
2	Södertälje (2)
3	Sigtuna (-4)
4	Järfälla (1)
5	Upplands Väsby (2)
6	Sundbyberg (2)
7	Upplands-Bro (-1)
8	Solna (-1)
9	Huddinge (-1)
10	Haninge (-3)
11	Sollentuna (2)
12	Stockholm (0)
13	Salem (-1)
14	Nynäshamn (4)
15	Nacka (-10)
16	Täby (-5)
17	Tyresö (-4)
18	Österåker (-4)
19	Lidingö (2)
20	Nykvarn (-1)
21	Vallentuna (-3)
22	Danderyd (-2)
23	Värmdö (7)
24	Norrtälje (6)
25	Ekerö (7)
26	Vaxholm (2)

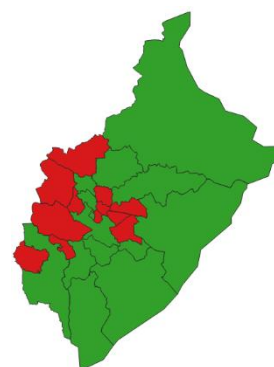
Det finns även potentiella samband kring huruvida kommunen ger bidrag till studieförbund eller inte, samt om kommunen har haft Socialdemokraterna (S) eller Moderaterna (M) som största parti. Det finns också ett samband däremellan, då S-kommuner i större utsträckning ger bidrag till studieförbund. Av de kommuner där M varit störst i flest kommunval är det tre kommuner som ger bidrag och sju som inte ger. Av de kommuner där S varit störst i flest kommunval är det elva kommuner som ger bidrag och

fem som inte ger. Av de 14 kommuner som ger bidrag har åtta kommuner en positiv avvikelse, medan fem har en negativ avvikelse. En kommun som ger bidrag har ingen avvikelse (Stockholms kommun). Av de 12 kommuner som inte ger bidrag har fyra en positiv avvikelse medan åtta har en negativ avvikelse. Av de kommuner där M fått flest mandat i flest kommunval har fyra en positiv avvikelse och sex kommuner en negativ avvikelse. Av de kommuner där S fått flest mandat i flest kommunval har nio en positiv avvikelse medan sju har en negativ avvikelse. Resultatet går att se i tabell nedan.

Tabell 6 Kommuner ordnade efter avvikelse och huruvida de ger bidrag till studieförbund eller inte, samt vilket parti som fått flest mandat i flest kommunval.

	Kommun	Bidrag	Störst politiskt parti (flest erhållna mandat per val/antal val)		
1	Värmdö (7)	Ja	S (8/15)		
2	Norrtälje (6)	Ja	S (13/15)	M 4/-6	M Ja 3 Nej 7
3	Nynäshamn (4)	Ja	S (14/15)	S 9/-7	S Ja 11 Nej 5
4	Botkyrka (2)	Ja	S (15/15)	Ja 9/-5	
5	Södertälje (2)	Ja	S (15/15)	Nej 4/-8	
6	Sundbyberg (2)	Ja	S (13/15)		
7	Upplands Väsby (2)	Ja	S (14/15)		
8	Sollentuna (2)	Ja	M (12/15)		
9	Stockholm (0)	Ja	S (11/15)		
10	Huddinge (-1)	Ja	S (13/15)		
11	Haninge (-3)	Ja	S (13/15)		
12	Vallentuna (-3)	Ja	M (11/15)		
13	Tyresö (-4)	Ja	S (11/15)		
14	Österåker (-4)	Ja	M (9/12)		
15	Ekerö (7)	Nej	M (13/15)		
16	Järfälla (2)	Nej	S (14/15)		
17	Lidingö (2)	Nej	M (15/15)		
18	Vaxholm (2)	Nej	M (7/15)		
19	Upplands-Bro (-1)	Nej	S (14/15)		
20	Nykvarn (-1)	Nej	S (4/7)		
21	Solna (-1)	Nej	S (9/15)		
22	Salem (-1)	Nej	M (9/12)		
23	Danderyd (-2)	Nej	M (15/15)		
24	Sigtuna (-4)	Nej	S (12/15)		
25	Täby (-5)	Nej	M (14/15)		
26	Nacka (-10)	Nej	M (11/15)		

Det förefaller troligare att en kommun har ett högt antal unika deltagare i förhållande till total folkmängd om man ger bidrag till studieförbund, än om man inte ger något bidrag. Dock finns det både bland bidragsgivande och icke bidragsgivande kommuner ett antal med positiv och negativ avvikelse. Bland annat finns Ekerö kommun med bland de icke bidragsgivande kommunerna, men är också en av

Figur 2 Bidragsgivare (grönt)

två kommuner med störst positiv avvikelse (tillsammans med den bidragsgivande kommunen Värmdö).

Övriga faktorer som undersöks tycks inte visa på något tydligt samband i förhållande till antal unika deltagare utifrån total folkmängd. Resultatet av dessa går att se i tabell nedan.

Tabell 7 Kommuner ordnade efter andel högutbildade, befolkningstäthet och ungefärligt avstånd till Stockholm City. Inom parentes är avvikelse, grön markering är positiv avvikelse, röd markering är negativ avvikelse och vit markering är ingen avvikelse.

	Andel högutbildade	Befolkningstäthet	Ungefärligt avstånd till Stockholm City
1	Danderyd (-2)	Sundbyberg (2)	Stockholm (0)
2	Solna (-1)	Stockholm (0)	Solna (-1)
3	Lidingö (2)	Solna (-1)	Lidingö (2)
4	Täby (-5)	Järfälla (1)	Nacka (-10)
5	Stockholm (0)	Lidingö (2)	Sundbyberg (2)
6	Sollentuna (2)	Sollentuna (2)	Danderyd (-2)
7	Nacka (-10)	Täby (-5)	Sollentuna (2)
8	Vaxholm (2)	Danderyd (-2)	Huddinge (-1)
9	Sundbyberg (2)	Nacka (-10)	Järfälla (1)
10	Ekerö (7)	Huddinge (-1)	Ekerö (7)
11	Huddinge (-1)	Tyresö (-4)	Haninge (-3)
12	Vallentuna (-3)	Upplands Väsby (2)	Täby (-5)
13	Järfälla (1)	Botkyrka (2)	Värmdö (7)
14	Salem (-1)	Salem (-1)	Tyresö (-4)
15	Österåker (-4)	Haninge (-3)	Upplands Väsby (2)
16	Värmdö (7)	Vaxholm (2)	Botkyrka (2)
17	Tyresö (-4)	Södertälje (2)	Vallentuna (-3)
18	Upplands Väsby (2)	Sigtuna (-4)	Upplands-Bro (-1)
19	Nykvarn (-1)	Österåker (-4)	Österåker (-4)
20	Upplands-Bro (-1)	Upplands-Bro (-1)	Vaxholm (2)
21	Södertälje (2)	Ekerö (7)	Salem (-1)
22	Sigtuna (-4)	Värmdö (7)	Södertälje (2)
23	Botkyrka (2)	Vallentuna (-3)	Sigtuna (-4)
24	Haninge (-3)	Nynäshamn (4)	Nykvarn (-1)
25	Norrtälje (6)	Nykvarn (-1)	Nynäshamn (4)
26	Nynäshamn (4)	Norrtälje (6)	Norrtälje (6)

Potentiellt går det att se vissa kopplingar till att de kommuner med störst positiv avvikelse har en relativt gles befolkning medan de kommuner med störst negativ avvikelse har relativt tät befolkning. Likaså har de kommuner med störst negativ avvikelse en relativt hög andel högutbildade, medan de med störst positiv avvikelse är mer utspridda. Dock är det relativt stor spridning på de kommuner som har positiv och negativ avvikelse i alla dessa tabeller, och därmed är det svårt att dra slutsatser baserat bara på dessa data.

5.3.2 Jämförelse olika studieförbund

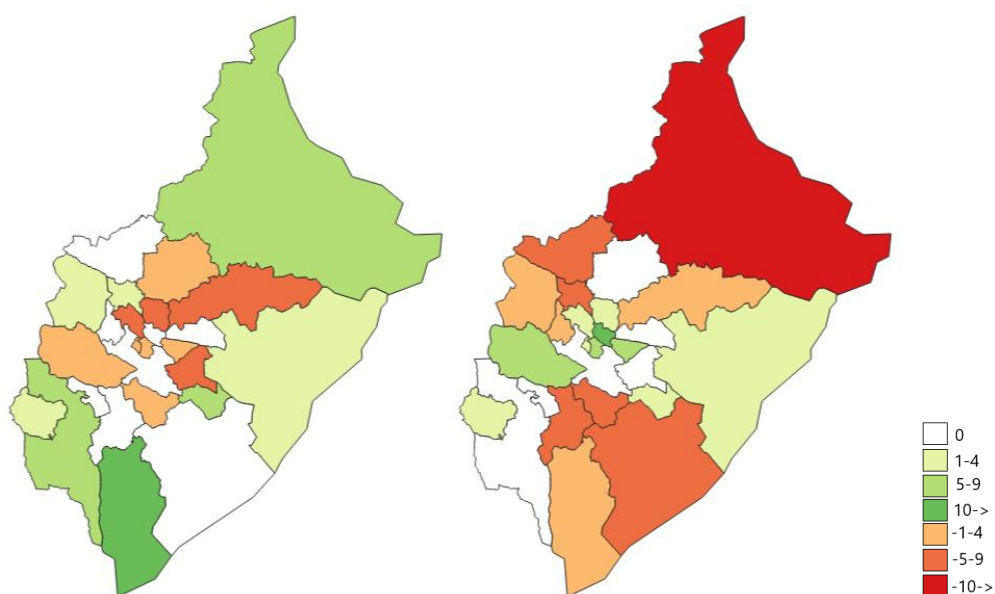
Utöver det totala antalet unika deltagare har även de enskilda studieförbundens verksamhet undersökts. På så sätt kan studieförbundens förmåga att nå ut till olika kommuner jämföras, och även undersökas i relation till de faktorer som även användes för att undersöka det totala antalet unika deltagare i Stockholms läns kommuner. Dessutom kan andra faktorer som är mer knutna till separata studieförbund (exempelvis medlemsorganisationer och historisk anknytning till kommunen) undersökas och analyseras. Precis som med det totala antalet unika deltagare har kommunerna rangordnats mellan 1 och 26 enligt tabellerna nedan. Studieförbunden ordnas här utifrån mängd unika deltagare i Stockholms län, från högst till lägst. Ordningen blir därmed: Arbetarnas Bildningsförbund (ABF), Folkuniversitetet (FU), Bilda, Sensus, Studieförbundet (SFR), Medborgarskolan (MBSK), Studieförbundet Vuxenskolan (SV), Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV).

Det tycks finnas ett samband mellan Arbetarnas Bildningsförbund (ABF, som bland annat har Socialdemokraterna som medlemsorganisation) och Medborgarskolan (MBSK, som bland annat har Moderaterna som medlemsorganisation), och hur deras unika deltagare är geografiskt fördelade i kommuner med kommunens historiskt största parti. Av de tio kommuner där ABF har en negativ avvikelse har Moderaterna fått flest mandat i flest val i sju av dem. Av de tio kommuner där Medborgarskolan har en negativ avvikelse har Socialdemokraterna fått flest mandat i tio av dem. Av de åtta kommuner där ABF har en positiv avvikelse har Socialdemokraterna fått flest mandat i åtta av dem. Av de 13 kommuner där Medborgarskolan har en positiv avvikelse har Moderaterna fått flest mandat i åtta av dem. Där Medborgarskolan har starkast positiv avvikelse (Lidingö och Danderyd) har Moderaterna haft flest mandat i alla kommunval sedan 1973 (15 av 15). I de kommuner där Medborgarskolan har starkast negativ avvikelse (Södertälje och Botkyrka) har Socialdemokraterna fått flest mandat i alla kommunval sedan 1973 (15 av 15). Hos ABF är dessa samband inte lika starka, men där de har starkast negativ avvikelse är Täby kommun, där Moderaterna haft flest mandat i 14 av 15 kommunval sedan 1973, och där de har starkast positiv avvikelse (Nynäshamn) har Socialdemokraterna haft flest mandat i 14 av 15 kommunval. Den absolut största positiva avvikelser hos något studieförbund är Studieförbundet Vuxenskolas avvikelse i Ekerö kommun (19), och den absolut största negativa avvikelser är Medborgarskolans avvikelse i Södertälje (-14). Andra stora positiva avvikelser är Studieförbundet i Värmdö (14), Medborgarskolan i Lidingö (14) och Sensus i Värmdö (12). Andra stora negativa avvikelser är NBV i Norrtälje (-12), Folkuniversitetet i Norrtälje (-11) och Medborgarskolan i Botkyrka (-10). Nedan finns alla studieförbunds data i tabell och kartbild.

Tabell 8 Kommuner rangordnade utifrån folkmängd och unika deltagare (ABF och Folkuniversitetet). Avvikelse är position på listan över unika deltagare i förhållande till positionen på listan över folkmängd.

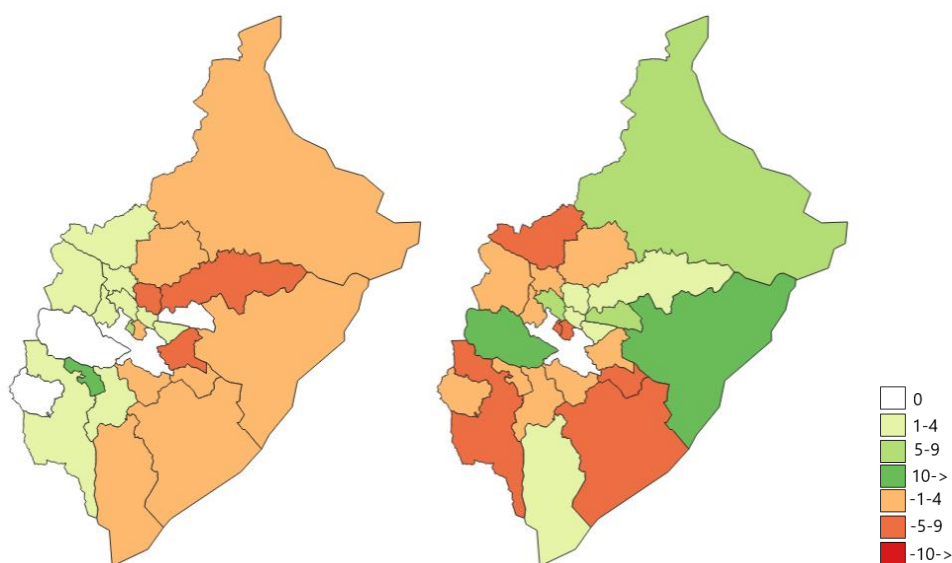
Folkmängd	ABF unika	Avvikelse	Folkmängd	FU unika	
1 Stockholm	Stockholm	0	1 Stockholm	Stockholm	0
2 Huddinge	Södertälje	2	2 Huddinge	Solna	5
3 Nacka	Huddinge	-1	3 Nacka	Nacka	0
4 Södertälje	Norrtälje	7	4 Södertälje	Södertälje	0
5 Haninge	Haninge	0	5 Haninge	Sollentuna	4
6 Botkyrka	Botkyrka	0	6 Botkyrka	Täby	4
7 Järfälla	Järfälla	0	7 Järfälla	Huddinge	-5
8 Solna	Nacka	-5	8 Solna	Lidingö	9
9 Sollentuna	Solna	-1	9 Sollentuna	Sundbyberg	3
10 Täby	Tyresö	6	10 Täby	Järfälla	-3
11 Norrtälje	Nynäshamn	11	11 Norrtälje	Danderyd	10
12 Sundbyberg	Upplands Väsby	2	12 Sundbyberg	Botkyrka	-6
13 Sigtuna	Sigtuna	0	13 Sigtuna	Haninge	-8
14 Upplands Väsby	Sollentuna	-5	14 Upplands Väsby	Värmdö	4
15 Österåker	Sundbyberg	-3	15 Österåker	Tyresö	1
16 Tyresö	Täby	-6	16 Tyresö	Österåker	-1
17 Lidingö	Värmdö	1	17 Lidingö	Upplands Väsby	-3
18 Värmdö	Lidingö	-1	18 Värmdö	Ekerö	5
19 Vallentuna	Upplands-Bro	1	19 Vallentuna	Vallentuna	0
20 Upplands-Bro	Österåker	-5	20 Upplands-Bro	Sigtuna	-7
21 Danderyd	Danderyd	0	21 Danderyd	Upplands-Bro	-1
22 Nynäshamn	Nykvarn	3	22 Nynäshamn	Norrtälje	-11
23 Ekerö	Vallentuna	-4	23 Ekerö	Nykvarn	2
24 Salem	Salem	0	24 Salem	Salem	0
25 Nykvarn	Ekerö	-2	25 Nykvarn	Nynäshamn	-3
26 Vaxholm	Vaxholm	0	26 Vaxholm	Vaxholm	0

Figur 3 Karta över avvikelser, ABF och FU

Tabell 9 Kommuner rangordnade utifrån folkmängd och unika deltagare (Bilda och Sensus).

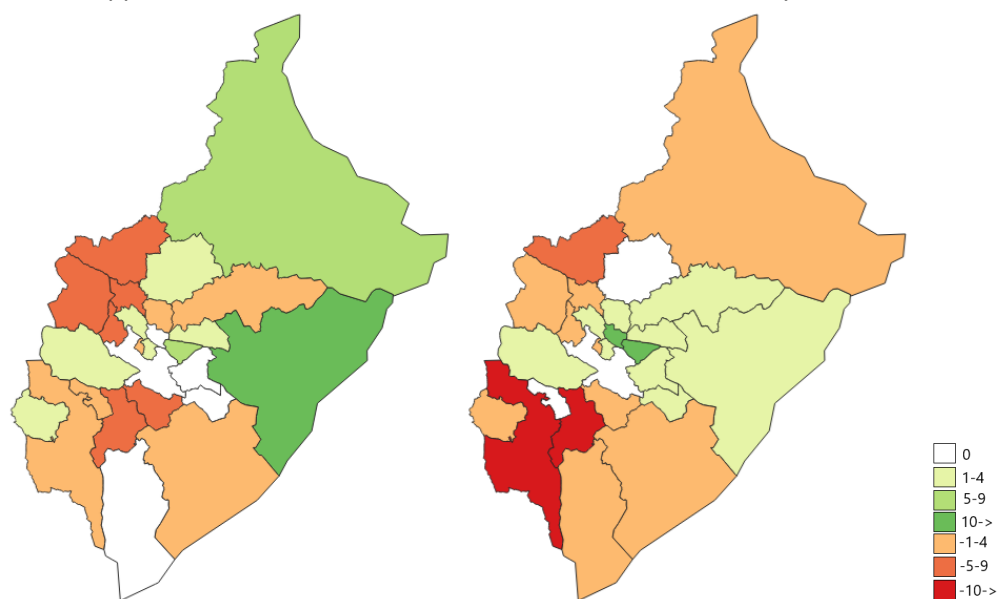
Folkmängd	Bilda unika	Avvikelse	Folkmängd	Sensus unika	
1 Stockholm	Stockholm	0	1 Stockholm	Stockholm	0
2 Huddinge	Södertälje	2	2 Huddinge	Sollentuna	7
3 Nacka	Botkyrka	3	3 Nacka	Huddinge	-1
4 Södertälje	Järfälla	3	4 Södertälje	Norrtälje	7
5 Haninge	Huddinge	-3	5 Haninge	Täby	5
6 Botkyrka	Sollentuna	3	6 Botkyrka	Värmdö	12
7 Järfälla	Sundbyberg	5	7 Järfälla	Nacka	-4
8 Solna	Nacka	-5	8 Solna	Botkyrka	-2
9 Sollentuna	Haninge	-4	9 Sollentuna	Järfälla	-2
10 Täby	Sigtuna	3	10 Täby	Södertälje	-6
11 Norrtälje	Solna	-3	11 Norrtälje	Haninge	-6
12 Sundbyberg	Upplands Väsby	2	12 Sundbyberg	Österåker	3
13 Sigtuna	Salem	11	13 Sigtuna	Ekerö	10
14 Upplands Väsby	Täby	-4	14 Upplands Väsby	Solna	-6
15 Österåker	Lidingö	2	15 Österåker	Upplands Väsby	-1
16 Tyresö	Norrtälje	-5	16 Tyresö	Lidingö	1
17 Lidingö	Tyresö	-1	17 Lidingö	Danderyd	4
18 Värmdö	Upplands-Bro	2	18 Värmdö	Sundbyberg	-6
19 Vallentuna	Danderyd	2	19 Vallentuna	Vaxholm	7
20 Upplands-Bro	Vallentuna	-1	20 Upplands-Bro	Nynäshamn	2
21 Danderyd	Österåker	-6	21 Danderyd	Upplands-Bro	-1
22 Nynäshamn	Värmdö	-4	22 Nynäshamn	Sigtuna	-9
23 Ekerö	Ekerö	0	23 Ekerö	Vallentuna	-4
24 Salem	Nynäshamn	-2	24 Salem	Tyresö	-8
25 Nykvarn	Nykvarn	0	25 Nykvarn	Salem	-1
26 Vaxholm	Vaxholm	0	26 Vaxholm	Nykvarn	-1

Figur 4 Karta över avvikelser, Bilda och Sensus

Tabell 10 Kommuner rangordnade utifrån folkmängd och unika deltagare (Studiefrämjandet och Medborgarskolan).

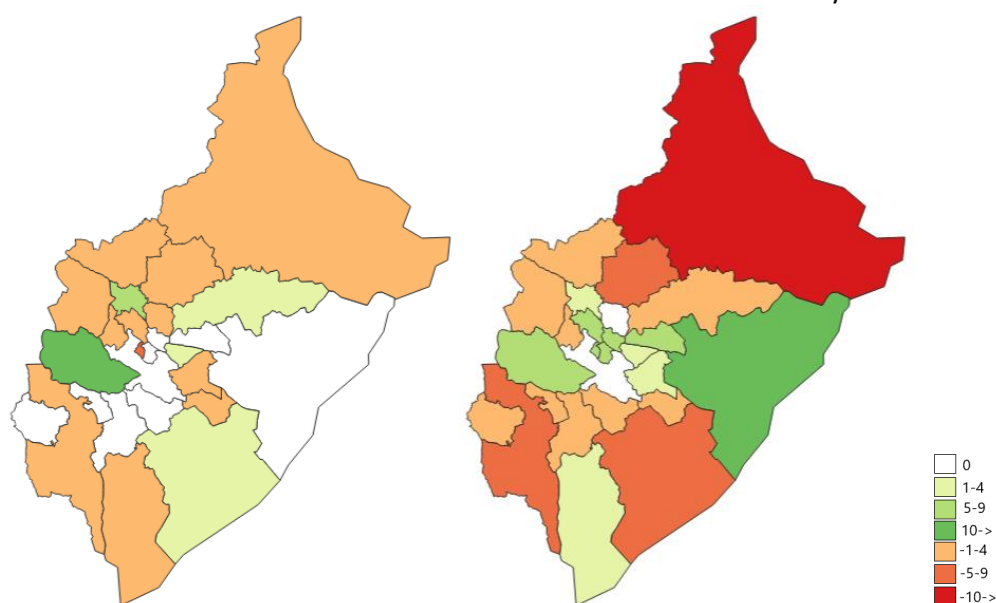
Folkmängd	Sfr unika	Avvikelse	Folkmängd	MBSK unika	
1 Stockholm	Stockholm	0	1 Stockholm	Stockholm	0
2 Huddinge	Norrtälje	9	2 Huddinge	Nacka	1
3 Nacka	Nacka	0	3 Nacka	Lidingö	14
4 Södertälje	Värmdö	14	4 Södertälje	Huddinge	-2
5 Haninge	Södertälje	-1	5 Haninge	Solna	3
6 Botkyrka	Solna	2	6 Botkyrka	Täby	4
7 Järfälla	Huddinge	-5	7 Järfälla	Sollentuna	2
8 Solna	Haninge	-3	8 Solna	Sundbyberg	4
9 Sollentuna	Sollentuna	0	9 Sollentuna	Haninge	-4
10 Täby	Lidingö	7	10 Täby	Danderyd	11
11 Norrtälje	Täby	-1	11 Norrtälje	Järfälla	-4
12 Sundbyberg	Botkyrka	-6	12 Sundbyberg	Tyresö	4
13 Sigtuna	Järfälla	-6	13 Sigtuna	Österåker	2
14 Upplands Väsby	Sundbyberg	-2	14 Upplands Väsby	Norrtälje	-3
15 Österåker	Vallentuna	4	15 Österåker	Värmdö	3
16 Tyresö	Tyresö	0	16 Tyresö	Botkyrka	-10
17 Lidingö	Österåker	-2	17 Lidingö	Upplands Väsby	-3
18 Värmdö	Sigtuna	-5	18 Värmdö	Södertälje	-14
19 Vallentuna	Ekerö	4	19 Vallentuna	Vallentuna	0
20 Upplands-Bro	Upplands Väsby	-6	20 Upplands-Bro	Ekerö	3
21 Danderyd	Danderyd	0	21 Danderyd	Sigtuna	-8
22 Nynäshamn	Nynäshamn	0	22 Nynäshamn	Vaxholm	4
23 Ekerö	Nykvarn	2	23 Ekerö	Upplands-Bro	-3
24 Salem	Vaxholm	2	24 Salem	Salem	0
25 Nykvarn	Salem	-1	25 Nykvarn	Nynäshamn	3
26 Vaxholm	Upplands-Bro	-6	26 Vaxholm	Nykvarn	-1

Figur 5 Karta över avvikelser, Studiefrämjandet och Medborgarskolan

Tabell 11 Kommuner rangordnade utifrån folkmängd och unika deltagare (SV och NBV).

Folkmängd	SV unika	Avvikelse	Folkmängd	NBV unika	
1 Stockholm	Stockholm	0	1 Stockholm	Stockholm	0
2 Huddinge	Huddinge	0	2 Huddinge	Nacka	1
3 Nacka	Haninge	2	3 Nacka	Solna	5
4 Södertälje	Ekerö	19	4 Södertälje	Huddinge	-2
5 Haninge	Nacka	-2	5 Haninge	Sollentuna	4
6 Botkyrka	Botkyrka	0	6 Botkyrka	Sundbyberg	6
7 Järfälla	Södertälje	-3	7 Järfälla	Botkyrka	-1
8 Solna	Solna	0	8 Solna	Värmdö	10
9 Sollentuna	Upplands Väsby	5	9 Sollentuna	Täby	1
10 Täby	Sollentuna	-1	10 Täby	Södertälje	-6
11 Norrtälje	Järfälla	-4	11 Norrtälje	Järfälla	-4
12 Sundbyberg	Täby	-2	12 Sundbyberg	Upplands Väsby	2
13 Sigtuna	Norrtälje	-2	13 Sigtuna	Haninge	-8
14 Upplands Väsby	Österåker	1	14 Upplands Väsby	Danderyd	7
15 Österåker	Lidingö	2	15 Österåker	Lidingö	2
16 Tyresö	Sigtuna	-3	16 Tyresö	Sigtuna	-3
17 Lidingö	Sundbyberg	-5	17 Lidingö	Österåker	-2
18 Värmdö	Värmdö	0	18 Värmdö	Ekerö	5
19 Vallentuna	Tyresö	-3	19 Vallentuna	Nynäshamn	3
20 Upplands-Bro	Vallentuna	-1	20 Upplands-Bro	Tyresö	-4
21 Danderyd	Danderyd	0	21 Danderyd	Upplands-Bro	-1
22 Nynäshamn	Upplands-Bro	-2	22 Nynäshamn	Vaxholm	4
23 Ekerö	Nynäshamn	-1	23 Ekerö	Norrtälje	-12
24 Salem	Salem	0	24 Salem	Vallentuna	-5
25 Nykvarn	Nykvarn	0	25 Nykvarn	Salem	-1
26 Vaxholm	Vaxholm	0	26 Vaxholm	Nykvarn	-1

Figur 6 Karta över avvikelser, Studieförbundet Vuxenskolan och NBV

Faktorerna som undersökts är återigen:

1. Andel av befolkningen med utländsk bakgrund
2. Andel högutbildade
3. Ungefärligt avstånd till Stockholm City
4. Befolkningstäthet

För att kunna jämföra de olika studieförbundens närvaro och hur de når befolkningen i olika kommuner jämförs här kommunernas olika antal negativa och positiva avvikelser. Tabellen nedan visar kommunernas negativa och positiva avvikelser.

Tabell 12 Kommuner rangordnade efter flest positiva och flest negativa avvikelser.

Flest positiva avvikelser:	Flest negativa avvikelser:
Lidingö 7	Huddinge 7
Värmdö 6	Haninge 6
Ekerö 6	Järfälla 6
Sollentuna 5	Sigtuna 6
Danderyd 5	Upplands-Bro 6
Solna 4	Södertälje 5
Täby 4	Botkyrka 5
Upplands Väsby 4	Norrtälje 5
Österåker 4	Vallentuna 5
Vaxholm 4	Nacka 4
Sundbyberg 4	Täby 4
Norrtälje 3	Sundbyberg 4
Tyresö 3	Upplands Väsby 4
Nynäshamn 3	Österåker 4
Nykvarn 3	Tyresö 4
Nacka 2	Nynäshamn 4
Södertälje 2	Solna 3
Sigtuna 2	Salem 3
Upplands-Bro 2	Nykvarn 3
Haninge 1	Sollentuna 2
Botkyrka 1	Lidingö 1
Järfälla 1	Värmdö 1
Vallentuna 1	Ekerö 1
Salem 1	Danderyd 0
Huddinge 0	Stockholm 0
Stockholm -	Vaxholm -

Detta ställs i relation till faktorerna ovan, för att återigen göra en undersökning av potentiellt påverkande faktorer för dessa avvikelser. Även här verkar fler studieförbund ha lättare att nå befolkningen i kommuner med lägre andel personer med utländsk bakgrund,

men också kommuner med en hög andel högutbildade personer, som görs synligt i tabellen nedan. Röd markering är fler negativa avvikelser än positiva, mörkare röd har även en eller flera starka avvikelser (10 positioner eller mer). Grön markering är fler positiva avvikelser än negativa, mörkare grön har även en eller flera starka avvikelser (10 positioner eller mer). Gul markering har fler negativa avvikelser än positiva, men också en stark positiv avvikelse. Vit markering är lika många positiva som negativa avvikelser.

Tabell 13 Kommuner ordnade efter andel av befolkningen med utländsk bakgrund och andel högutbildade. Inom parentes är antalet positiva/negativa avvikelser. (+str) är stark positiv avvikelse och (-str) är stark negativ avvikelse.

Andel med utländsk bakgrund	Andel högutbildade
Botkyrka (1/5) (-str)	Danderyd (5/0) (+str)
Södertälje (2/5) (-str)	Solna (4/3)
Sigtuna (2/6) (-str)	Lidingö (7/1) (+str2)
Järfälla (1/6)	Täby (4/4)
Upplands Väsby (4/4)	Stockholm (-/0)
Sundbyberg (4/4)	Sollentuna (5/2)
Upplands-Bro (2/6)	Nacka (2/4)
Solna (4/3)	Vaxholm (4/-)
Huddinge (0/7)	Sundbyberg (4/4)
Haninge (1/6) (-str2)	Ekerö (6/1) (+str2)
Sollentuna (5/2)	Huddinge (0/7)
Stockholm (-/0)	Vallentuna (1/5)
Salem (1/3) (+str)	Järfälla (1/6)
Nynäshamn (3/4) (+str)	Salem (1/3) (+str)
Nacka (2/4)	Österåker (4/4)
Täby (4/4)	Värmdö (6/1) (+str3)
Tyresö (3/4) (-str)	Tyresö (3/4) (-str)
Österåker (4/4)	Upplands Väsby (4/4)
Lidingö (7/1) (+str2)	Nykvarn (3/3)
Nykvarn (3/3)	Upplands -Bro (2/6)
Vallentuna (1/5)	Södertälje (2/5) (-str)
Danderyd (5/0) (+str)	Sigtuna (2/6) (-str)
Värmdö (6/1) (+str3)	Botkyrka (1/5) (-str)
Norrtälje (3/5) (-str2)	Haninge (1/6) (-str2)
Ekerö (6/1) (+str2)	Norrtälje (3/5) (-str2)
Vaxholm (4/-)	Nynäshamn (3/4) (+str)

Det generella mönstret är att de kommuner med lägst andel av befolkningen med utländsk bakgrund har fler positiva avvikelser än negativa. Likaså har de kommuner med högst andel högutbildade fler positiva än negativa avvikelser. De potentiella samband som finns här är också annorlunda från den tidigare undersökningen av alla studieförbunds unika deltagare. Detta beror rimligtvis på att alla studieförbund i denna undersökning värderas lika (alltså att en positiv avvikelse från ABF räknas lika högt som

en positiv avvikelse från NBV). Detta görs då det i undersökningen analyseras hur väl varje studieförbund når kommuners befolkning, inte nödvändigtvis hur många de når i varje kommun. Men då exempelvis ABF hade nästan 23 000 deltagare och NBV hade 2 400 deltagare 2023 kommer ABFs avvikelser ha en större påverkan på undersökningen över totalt antal unika deltagare.

I denna undersökning verkar det också finnas ett potentiellt samband mellan de olika kommunernas närhet till Stockholm City, som visas i tabellen nedan.

Tabell 14 Kommuner ordnade efter ungefärligt avstånd till Stockholm City. Inom parentes är antalet positiva/negativa avvikelser. (+str) är stark positiv avvikelse och (-str) är stark negativ avvikelse.

Ungefärligt avstånd till Stockholm City		
Stockholm -		
Solna	3,22 (4,13)	(4/3)
Lidingö	5,42 (6,52)	(7/1) (+str2)
Nacka	5,28 (8,45)	(2/4)
Sundbyberg 6,47 (8,92) (4/4)		
Danderyd	8,05 (9,36)	(5/0) (+str)
Sollentuna	12,39 (14,28)	(5/2)
Huddinge	11,63 (15,88)	(0/7)
Järfälla	14,10 (18,83)	(1/6)
Ekerö	15,21 (19,19)	(6/1) (+str2)
Haninge	18,91 (22,03)	(1/6) (-str2)
Täby 17,92 (22,69) (4/4)		
Värmdö	18,30 (23,43)	(6/1) (+str3)
Tyresö	17,18 (23,63)	(3/4) (-str)
Upplands Väsby 22,38 (25,52) (4/4)		
Botkyrka	17,94 (28,37)	(1/5) (-str)
Vallentuna	22,08 (29,35)	(1/5)
Upplands-Bro	24,14 (30,27)	(2/6)
Österåker 20,89 (31,09) (4/4)		
Vaxholm	17,58 (33,36)	(4/-)
Salem	22,91 (34,69)	(1/3) (+str)
Södertälje	29,26 (36,67)	(2/5) (-str)
Sigtuna	37,03 (47,06)	(2/6) (-str)
Nykvarn 39,95 (49,90) (3/3)		
Nynäshamn	48,21 (58,91)	(3/4) (+str)
Norrköping	59,48 (68,55)	(3/5) (-str2)

Kommuner med kortare avstånd till Stockholm City har generellt fler positiva än negativa avvikelser. Detta skulle kunna bero på att flera studieförbund har sina lokaler och kontor i Stockholms kommun och därmed potentiellt har svårare att nå de yttre kommunerna, såsom Norrtälje och Nynäshamn. Dock är det inte ett helt tydligt samband. Gällande

befolkningstäthet, som presenteras i tabellen nedan, finns inga tydliga samband. Dock finns det visst potentiellt samband mellan hög befolkningstäthet och positiva avvikelser.

Tabell 15 Kommuner ordnade efter befolkningstäthet, med positiva/negativa avvikelser.

Befolkningstäthet
Sundbyberg (4/4)
Stockholm (-/0)
Solna (4/3)
Järfälla (1/6)
Lidingö (7/1) (+str2)
Sollentuna (5/2)
Täby (4/4)
Danderyd (5/0) (+str)
Nacka (2/4)
Huddinge (0/7)
Tyresö (3/4) (-str)
Upplands Väsby (4/4)
Botkyrka (1/5) (-str)
Salem (1/3) (+str)
Haninge (1/6) (-str2)
Vaxholm (4/-)
Södertälje (2/5) (-str)
Sigtuna (2/6) (-str)
Österåker (4/4)
Upplands-Bro (2/6)
Ekerö (6/1) (+str2)
Värmdö (6/1) (+str3)
Vallentuna (1/5)
Nynäshamn (3/4) (+str)
Nykvarn (3/3)
Norrtälje (3/5) (-str2)

6 Diskussion

Här diskuteras studiens resultat i relation till teoretiskt ramverk och bakgrund. Diskussionen delas in utifrån studiens frågeställning, som tidigare beskrivits i del 1.2 Syfte.

6.1 Vilka deltagare i Stockholms läns kommuner når studieförbunden med sina verksamheter?

Av de som tillfrågades i enkätundersökningen kände drygt 70 % till åtminstone ett studieförbund, och drygt 50 % har någon gång deltagit i studieförbundsverksamhet. Dock

är det bara 15 % som deltog i studieförbundens verksamhet under 2024. Detta kan bero på flera anledningar, och några av svaren som kom fram under enkätundersökningen tyder på att befolkningen har svårt att veta var i kommunen de ska hitta studieförbunden, även om vissa personer menar att de hade sökt upp studieförbunden (digitalt) om det var något de var intresserade av. Vissa respondenter menar också att kostnader är ett hinder för deltagande (vilket också nämns i intervjun med FU), samt att satsningar på vissa målgrupper (exempelvis äldre) saknas och gör att deltagande inte är relevant för dem.

Vissa av studieförbundens representanter menar också att brist på lokal närvaro och ett cirkelutbud som inte passar alla som ett hinder för deltagande i vissa kommuner (exempelvis ABF i Salem). Detta går att koppla till geografiska hinder för utbildning, som beskrivet i avsnittet om tidigare forskning i denna studie. Personer som redan känner till studieförbunden och känner att de kan dra nytta av studieförbundens verksamhet kommer hitta till folkbildningen och den aktivitet de vill delta i. Personer som inte har en tidigare erfarenhet eller kunskap om studieförbund hade förmodligen gynnats av att det finns lokaler i deras närområde. En minskad synlighet till följd av nedskärningar nämns bland annat av SV. Likaså kopplas deltagande i studieförbundens verksamhet ofta samman med medlemskap i studieförbundens medlemsorganisationer eller i föreningslivet i stort (delaktighet i civilsamhället). Alla förutom ett studieförbund (FU) har medlemsorganisationer, som i sin tur ofta har lokalföreningar. Dessa nämns bland annat i intervjuerna med ABF och Sfr, och framförallt ABF lägger vikt vid sin samverkan med medlemsorganisationerna som ett sätt att nå ut till potentiella deltagare. Medlemmar i medlemsorganisationer har ofta mycket närmare till deltagande i folkbildning än personer som inte är medlem i en medlemsorganisation. Studieförbunden lyfter också fram personer med lägre utbildningsgrad (FU) och personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning (Sfr, ABF) som grupper där det är svårare att nå fram med verksamhet.

Även i den statistiska undersökningen framkommer att flertalet studieförbund har lättare att nå fram till deltagare i kommuner med en hög andel högutbildade, men även i kommuner med låg andel befolkning med utländsk bakgrund. Dock verkar studieförbundens totala verksamhet nå ut väl både i kommuner med låg såväl som hög andel befolkning med utländsk bakgrund, och det är svårt att dra några slutsatser angående befolkningens utbildningsgrad. Detta beror sannolikt på att även om många studieförbund har svårt att jobba i dessa kommuner är det ett eller två av de större studieförbunden som har riktade insatser eller av annan anledning mycket verksamhet i dessa kommuner.

Den statistiska undersökningen visar också att studieförbunden når befolkningen bättre i bidragsgivande kommuner jämfört med icke bidragsgivande kommuner. Detta stöds även i intervjuerna med bland annat SV och NBV. Många av studieförbunden verkar också ha lättare att nå befolkningen i kommuner i nära anslutning till Stockholm City och

Stockholms kommun, där många av studieförbunden har sina lokalkontor. Detta går att koppla till geografiska hinder för utbildning, då det för många studieförbund verkar vara lättare att arbeta i sitt eget närområde och sina egna nätverk.

Studieförbunden arbetar på många olika sätt, alla med sina fördelar och svårigheter som kan bidra till eller försvåra deltagande. En del av studieförbundens verksamhet är sluten verksamhet, där en grupp eller en förening genomför en aktivitet som inte är öppen för allmänheten. Denna verksamhet kräver potentiellt att en person är medlem i en förening eller i nära anslutning till en grupp för att det ska synliggöras att gruppen genomför en studieförbundsansluten aktivitet. Därmed bidrar denna del av studieförbundens verksamhet inte till synlighet, men är relativt tillgänglig då vilken grupp som helst kan starta en studiecirkel utan att det nödvändigtvis kostar något. Motsatsen till sluten verksamhet är öppen verksamhet, där studieförbunden aviserar för aktiviteter i en kalender, och privatpersoner kan ansöka om att få delta. Denna typ av aktivitet bidrar till synlighet eftersom de är mer beroende av marknadsföring för att locka deltagare, men kan ibland ha höga deltagaravgifter och därmed kanske inte tillgängliga för alla.

6.2 Hur synlig är studieförbundens verksamhet i olika kommuner?

Kännedom om studieförbund bland de tillfrågade i enkätundersökningen är relativt hög, där flest kände till ABF, följt av FU, Sfr, Medborgarskolan, SV, Sensus, Ibn Rushd, Bilda och NBV. Dock är det många som inte direkt kopplar sin kännedom till studieförbundens verksamhet i kommunen, utan många har kommit i kontakt med studieförbund på andra sätt. ABF framför allt verkar ha ett så pass starkt varumärke att alla förutom en som känner till studieförbund också känner till ABF. ABF är också det studieförbund som i kommentarer av respondenter nämns mest som både synliga och tillgängliga. ABF:s synlighet i Tyresö stöds också av både intervjuer med studieförbunden och den statistiska undersökningen. Tyresö pekas ut som en kommun där ABF har en historisk förankring, och i den statistiska undersökningen har ABF en av sina största positiva avvikelser i Tyresö. I intervjuer gjorda med studieförbunden påpekas vid ett antal tillfällen att direktkontakt med kommunpolitiker och -tjänstemän är en viktig faktor för att kunna jobba i den specifika kommunen.

Upplands Väsby nämns i intervjuerna av FU, som har verksamhetslokaler i kommunen. De har dock en negativ avvikelse i kommunen gällande unika deltagare, och den kommun som har störst positiv avvikelse är SV. Respondenterna i Upplands Väsby har relativt låg kännedom när det kommer till SV. Österåker nämns inte i intervjuerna med studieförbunden, och Österåker är också den kommun som i enkätundersökningen uppvisar lägst deltagande bland respondenterna. Detta stämmer också överens med statistiken för deltagande 2024, där Österåker var den kommun som hade lägst antal deltagare i Stockholms län.

Generellt diskuteras synlighet vid flera tillfällen i intervjuerna med studieförbundens representanter. Bland annat diskuteras vikten av lokal närvaro i kommunerna, samt förankring med medlemsorganisationer för synlighet och verksamhet. Dessutom beskrivs hur synligheten blivit lägre i och med nedskärningar i statsbidrag, och hur studieförbund behövt lägga om sina strategier och prioritera om, samtidigt som många studieförbund har som mål att ha verksamhet i alla kommuner. Likaså påpekar flera studieförbund att verksamhet underlättas både av att kommunerna ger kommunala bidrag till studieförbund, samt att de aktivt efterfrågar verksamhet och arbetar tillsammans med studieförbunden för att skapa den verksamhet som behövs och passar i det kommunala sammanhanget. Detta stöds även av den statistiska undersökningen, där de positiva avvikelserna är vanligare i bidragsgivande kommuner, och negativa avvikelser är vanligare i icke bidragsgivande kommuner.

6.3 Metoddiskussion

Metoderna som använts i denna studie har haft vissa brister, även om resultat har gått att utröna och diskutera. Bland annat har mängden svar i enkätundersökningen inte nödvändigtvis varit stort nog för att kunna dra några absoluta slutsatser, men ger ändå en bild av hur kännedomen ser ut bland folk som rör sig i kommunerna en vardag. En enkätundersökning i en kommun hade kunnat genomföras med större spridning om exempelvis kommunen själv genomfört den. En jämförelse av attityder mellan olika kommuners befolkning hade kunnat ge tydliga svar kring befolkningens bild av studieförbundens synlighet och tillgänglighet. Detta hade därefter kunnat användas som kunskapsunderlag för särskilda satsningar och fokusområden som studieförbunden tillsammans med kommunerna hade kunnat jobba med.

Även intervjudelen hade kunnat vara mer heltäckande om alla studieförbund valt att delta, men då studieförbunden som deltagit (ABF, Folkuniversitetet, Studieförbundet Vuxenskolan, Studieförbundet och NBV) har olika karaktär är det ändå möjligt att skönja vissa skillnader i hur bilden av synlighet och tillgänglighet hos studieförbunden kan variera. En sådan studie hade kunnat ge en tydligare bild av vilka svårigheter studieförbunden har gällande sin egen och folkbildningens synlighet och tillgänglighet. Denna kunskap hade kunnat användas för riktade åtgärder som skulle kunna hjälpa studieförbunden att synas mer.

6.4 Framtida forskning

Denna studie synliggör att studieförbunden når människor olika beroende på var de bor i Stockholms län, och att anledningarna till detta går att undersöka. Framtida studier skulle kunna undersöka fler faktorer med samma statistiska metod, för att öka kunskapen kring vilka faktorer som gör att studieförbunden når kommuners befolkning, och kan också göras på andra platser i Sverige för att synliggöra regionala skillnader. Dessa faktorer kan också undersökas över tid för att se om och i sådant fall när och var förändring har skett i

studieförbundens förmåga att nå potentiella deltagare i avgränsade geografiska områden. Denna studie och liknande som kan göras i framtiden skulle kunna ligga som grund för regionala strategier för studieförbunden, och kan vara ett stöd för riktade åtgärder för att nå fler människor på särskilda platser i länet, och andra delar av landet som i framtiden kan undersökas och analyseras.

Även enkätundersökningen som genomförts i denna studie skulle kunna göras på större skala för att på så sätt bättre undersöka attityder gentemot studieförbund i olika kommuner. Liknande undersökningar kan också göras på andra platser i landet. Dessa undersökningar kan därefter användas av både studieförbund och exempelvis kommuner för att bättre anordna folkbildning som befolkningen tycker behövs. Dessa studier skulle också kunna ligga som grund för närmare samverkan mellan kommun och studieförbund.

Intervjudelen i denna studie har visat på gemensamma svårigheter studieförbunden emellan, men också många olikheter i hur studieförbunden förhåller sig till synlighet. Resultatet hade varit mer heltäckande om alla studieförbund valt att delta i undersökningen, och framtida studier skulle kunna försöka få ett större deltagande. Likaså kan det göras på flera olika nivåer (exempelvis nationell-/förbunds nivå, lokal nivå) för att undersöka om åsikter däremellan skiljer sig. Denna och liknande studier kan ligga som grund för samverkan mellan studieförbund och för regionala bildningsförbund, för att lättare tackla de utmaningar som folkbildningen som helhet står inför.

7 Referenser

- Bozzini, A. & Pascual Dapena, M. (2025). *Towards meaningful civil society participation at the international level: Success factors, opportunities and challenges*. OECD Working Papers on Public Governance. 81. OECD Publishing. Paris, <https://doi.org/10.1787/8ed04dc2-en>.
- Brownie, S., Yan, A.-R., Broman, P., Comer, L. & Blanchard, D. (2023). *Geographic location of students and course choice, completion, and achievement in higher education: A scoping review*. *Equity in Education & Society*. 4(1): s. 92-112. <https://doi.org/10.1177/27526461231200280>
- Brätörp, M. & Reimer, K. (2022). *Vad händer här? Teorin om praktikarkitekturer som teoretisk lins för att studera tillgänglighet i matematikundervisning i år 4-6*. annotated-Br%C3%A4ttorp%20Maria%20och%20Reimer%20Kajsa%20%20Examensarbete%20SLM601-3 (1).pdf (Hämtad 2025-11-25).
- Ceesay, M. (2025). Microsoft Teams 13 mars. [Personlig kommunikation].
- Corbett, M. & Roberts, P. (2017). *A Small place: Editorial introduction to the AIJRE Special Issue on education in rural Tasmania*. *Australian and International Journal of Rural Education*. 27(3): s. 1-7. 10.47381/aijre.v27i3.186.
- Cullinan, J. & Flannery, D. (2021). *Distance Matters: Geographic Accessibility and Higher Education Participation Decisions*. Centre for Economic Research on Inclusivity and Sustainability (CERIS) Working Paper Series, 2021/03.
- Folkbildningsrådet (2022). *Statens syften med att stödja folkbildningen*. <https://folkbildningsradet.se/om-folkbildningsradet/statsbidrag-till-folkbildningen/statens-syften-med-att-stodja-folkbildningen/> (Hämtad 2025-11-25).
- Folkbildningsrådet (2024). *Nytt bidragssystem för studieförbunden från 2024*. <https://folkbildningsradet.se/studieforbund/hur-vi-fordelar-pengar-till-studieforbunden/nytt-bidragssystem-for-studieforbunden-fran-2024/> (Hämtad 2025-11-25).
- Folkbildningsrådet (u.å.A). *Riktlinjer för kvalitetsbedömningssystem för statsbidrag till studieförbunden – Del A*. <https://folkbildningsradet.se/media/d0yjmmum/riktlinjer-kvalitetsbedo-mningsystemet-del-a.pdf> (Hämtad 2025-11-25).
- Folkbildningsrådet (u.å.B). *Riktlinjer för kvalitetsbedömningssystem för statsbidrag till studieförbunden – Del B: Indikatorer och bakgrundsmått*. <https://folkbildningsradet.se/media/imjir5jz/riktlinjer-kvalitetsbedo-mningsystemet-del-b.pdf> (Hämtad 2025-11-25).

Folkuniversitetet (u.å.). *Gymnasieskolor inom Folkuniversitetet*.
<https://www.folkuniversitetet.se/vara-skolor/gymnasieskolor/> (Hämtad 2025-11-25).

Medborgarskolan (u.å.). *Medborgarskolans skolor*.
<https://www.medborgarskolan.se/skolor/> (Hämtad 2025-11-25).

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2018). *Har alla samma möjlighet att delta i det civila samhället? En kunskapsöversikt om hinder för deltagande*.
https://www.mucf.se/sites/default/files/2018/08/har_alla_samma_mojlighet_att_delta_i_det_civila_samhallet.pdf (Hämtad 2025-11-25).

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2022). *Föreningarna drabbades hårt av pandemin*. <https://www.mucf.se/om-oss/pressmeddelanden/foreningarna-drabbades-hart-av-pandemin> (Hämtad 2025-11-25).

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2024). *Ny rapport: Sämre ekonomi en utmaning för ideella föreningar*. <https://www.mucf.se/om-oss/pressmeddelanden/ny-rapport-samre-ekonomi-en-utmaning-ideella-foreningar> (Hämtad 2025-11-25).

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (u.å.). *Medlemmar i en förening*.
https://ungidag.se/indikator/kultur_och_fritid/medlemmar-i-en-foerening (Hämtad 2025-11-25).

Proposition 2013/14:172: *Allas kunskap - allas bildning*.

Region Kalmar län (u.å.). *Organisationsbidrag till studieförbund*.
<https://utveckling.regionkalmar.se/finansiering-och-bidrag/stod-till-civila-samhallet/organisationsbidrag-till-studieforbund/> (Hämtad 2025-11-25).

Riksidrottsförbundet och SISU Idrottsutbildarna (2025). *Glädjande siffror: Fler barn och ungdomar rör sig mer*. <https://www.rfsisu.se/distrikt/skane/nyhetsarkiv/2025/2025-03-27-gladjande-siffror-fler-barn-och-ungdomar-ror-sig-mer> (Hämtad 2025-11-25).

Rönnerman, K. (2018). *Vikten av teori i praktikhärla forskning: Exemplet aktionsforskning och teorin om praktikarkitekturer* 12(1): s. 41-54. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1271708/FULLTEXT01.pdf> (Hämtad 2025-11-25).

SOU 2004:51. Slutbetänkande av Utredningen om deltagande i folkbildning. *Vem får vara med? En belysning av folkbildningens relation till icke deltagarna*.

Specialpedagogiska skolmyndigheten (2024). *Delaktighetsmodellen*.
<https://www.spsm.se/stod-och-rad/skolutveckling/delaktighet/delaktighetsmodellen/> (Hämtad 2025-11-25).

Statistiska Centralbyrån (2025). *Deltagare i folkbildning 2024 – andel av befolkningen, län [Dataset]*.
<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.scb.se%2Fc>

ontentassets%2F6b31d8223925418896457193239d883b%2Ftab-5_lan_2024.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK (Hämtad 2025-11-25).

Stockholms läns Bildningsförbund (2019). *Bra kan bli bättre? Blandade tankar & frågor om studieförbunden*.

<https://www.stockholmslansbildningsforbund.se/wp-content/uploads/2019/07/Stockholms-Bildningsfo%CC%88rbund.pdf> (Hämtad 2025-11-25).

Studieförbunden (2018). *Varför minskar det? En studie om kommunernas generella anslag till studieförbunden*. <https://studieforbunden.se/varfor-minskar-det/> (Hämtad 2025-11-25).

Studieförbunden (u.å.). *Nedskärningskartan. Effekter av minskat statsbidrag till studieförbunden*. <https://studieforbunden.se/nedskarningskartan/> (Hämtad 2025-11-25).

Svedberg, L. & von Essen, J (2015). *Mer engagemang? Folkbildningen i det svenska civilsamhället*. Folkbildningsrådet. <https://folkbildningsradet.se/media/myneyl4t/folkbildning-civilsamhalle-rapport.pdf> (Hämtad 2025-11-25).

Vallentuna kommun (u.å.). *Studieförbund*. <https://www.vallentuna.se/fritid-och-kultur/foreningar-och-foreningsliv/studieforbund/> (Hämtad 2025-11-25).

Zahl-Thanem, A. (2024). *Geography helps determine which education you take*. <https://ruralis.no/en/2024/10/03/geography-helps-determine-which-education-you-take/> (Hämtad 2025-11-25).